CIVIL RIGHTS DEFENDERS

VERKSAMHETSBERÄTTELSE OCH ÅRSREDOVISNING '22

CIVIL RIGHTS DEFENDERS är en politiskt och religiöst obunden människorättsorganisation. I över 40 år har vi stöttat och samarbetat med människorättsförsvarare i några av världens mest repressiva länder. Vi arbetar på fyra kontinenter med huvudkontor i Stockholm. Genom påverkansarbete, juridiska processer och kampanjer försvarar vi människors medborgerliga och politiska rättigheter.

SVERIGE

Sverige har kommit långt när det gäller respekt för mänskliga rättigheter, men även här sker allvarliga människorättskränkningar. Civil Rights Defenders arbetar bland annat med att bekämpa diskriminering, rasism, hatbrott och frihetsberövades rättigheter samt med att stärka samers rättigheter som urfolk. Genom rättsliga processer, påverkansarbete och att lyfta frågorna till en politisk nivå håller vi makthavare ansvariga.

EUROPA

Trots att många länder i Europa på pappret har ett skydd för mänskliga rättigheter brister det ofta i praktiken. Populism och ökad diskriminering av minoritetsgrupper breder ut sig på många håll, medan respekten för mänskliga rättigheter minskar. Tillsammans med människorättsförsvarare från hela regionen arbetar vi med hbtqi-frågor, yttrandefrihet, ansvarsutkrävande och påverkan. Vi har regionala kontor i flera länder och även närvaro i Bryssel för att se till att mänskliga rättigheter ligger högt upp på EU:s agenda.

LATINAMERIKA

Latinamerika är den farligaste regionen i världen för människorättsförsvarare och situationen försämras i flera länder. Allvarliga människorättskränkningar och minskad demokrati tvingar många människorättsförsvarare i exil. Vi arbetar långsiktigt med säkerhetsträningar och digitala lösningar som gör det möjligt för människorättsförsvarare att säkert dokumentera människorättskränkningar. Vi stöttar även människorättsorganisationer genom holistiska säkerhetsträningar och internationellt påverkansarbete. Avdelningen har kontor i Bogotá, Colombia.

MENA

Medborgerliga och politiska rättigheter är kraftigt förtrycka i hela regionen. Människorättsförsvarare utsätts för godtyckliga frihetsberövanden, påtvingade försvinnanden, diskriminering och andra människorättskränkningar. I Mellanöstern och Nordafrika övervakar och rapporterar vi om människorättssituationen i flera länder. Vi stöder regionala nätverk, initiativ och projekt som arbetar med tre teman: rättvisa och rättsstatens principer, diskriminering samt yttrandefrihet.

AFRIKA

Inga av länderna i Östafrika eller på Afrikas horn där vi arbetar är fria demokratier. Straffriheten är utbredd och yttrandefrihet och tillgången till fria, oberoende medier är kraftigt begränsad. Civil Rights Defenders stöder den nya generationen av människorättsförsvarare som kämpar för att ta kontroll över sin framtid trots en konfliktfylld och repressiv miljö. Vi arbetar även med att öka säkerheten för våra etablerade partnerorganisationer och se till att deras röster hörs.

2 267

Under 2022 har 2 267 människorätts-försvarare i 34 av världens mest repressiva länder fått stöd via Civil Rights Defenders akutfond.

200

Sedan lanseringen 2013 har över 200 människorättsförsvarare deltagit i Natalia Project – världens första GPS-baserade larmsystem för människorättsförsvarare i fara.

300

Civil Rights Defenders samarbetar med över 300 människorättsorganisationer världen över.

50

Civil Rights Defenders stöttar människorättsförsvarare i över 50 länder och har lokal representation i 11 länder.

95%

Under 2022 gick 95% av Civil Rights Defenders intäkter till ändamålskostnader.

INNEHÅLL

Förord 4
40 år av kamp för mänskliga rättigheter och demokrati 6
Till minne av Gerald Nagler 8
Vision och strategi 10
Säkerhet 12
Kapacitet 16
Ansvarsutkrävande 20
Kunskap 24
Civil Rights Defender of the Year Award 28
Engagemanget och stödet växer 30

Årsredovisning 2022 32
Förvaltningsberättelse 33
Resultaträkning 40
Balansräkning 41
Förändring av eget kapital 42
Kassaflödesanalys indirekt metod 42
Noter 43
Revisionsberättelse 48
Styrelse 50
Avdelningar och regionala kontor 51

Tryckt hos Åtta.45, Stockholm 2023
Copyright © 2023 Civil Rights Defenders
Grafisk form: Petra Handin/Poppi Design
Foto: Stas Urchenko and Graty, framsida, sid 21, 22
David Lagerlöf sid 2, 7, 12, 15, 18,19
Sara Mac Kay sid 4–5, 11
Markus Junghard sid 9, 28
Vesna Lalic sid 17, 26
S.H.A.N. sid 20

ETT ARBETE FÖR OCH TILLSAMMANS MED DE OBESJUNGNA HJÄLTARNA I MÖRKRET

Demokratin har under en längre period varit på kontinuerlig tillbakagång över hela världen. För första gången på två decennier finns nu fler slutna autokratier än liberala demokratier.

2022 var ett år då vi fick se allvarliga konsekvenser av uthållig och okontrollerad autokratisering – med Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina som ett av de mest dramatiska exemplen. Tillbakagången återspeglas i den ökande repression som människorättsförsvarare möter över hela världen.

På Civil Rights Defenders tror vi att det är möjligt att stoppa och vända denna tillbakagång för mänskliga rättigheter och demokrati som pågår globalt. Vi har trots allt varit här förut.

Under 2022 firade Civil Rights Defenders 40 år – och precis som när Gerald och Monica Nagler grundade vår organisation med målet att stödja modiga människorättsförsvarare bakom järnridån – är behovet av stöd till människorättsförsvarare nu åter större än någonsin.

Från start har vi varit orubbliga i vårt engagemang för att stärka den globala rörelsen för demokrati och mänskliga rättigheter. Vi är övertygade om att ett starkt civilsamhälle är en avgörande grundbult för att kunna bygga demokratiska samhällen och att människorättsförsvarare är nyckelaktörer i kampen för demokrati.

I slutet av 2022 antog vi därför en ny åttaårig strategi för att möta en ny tids utmaningar, och med ett tydligt

fokus på att bidra till att stärka den globala rörelsen för demokrati och mänskliga rättigheter i tider då den behövs som mest.

Vår strategi bygger på 40 års erfarenhet av försvar av mänskliga rättigheter. Vårt fokus är att fortsätta arbeta rättighetsbaserat och nära våra partners, vara innovativa och beredda att snabbt ställa om för att möta dagens och morgondagens utmaningar.

I denna årsredovisning hittar du mer detaljerad information om vårt arbete. Inget av detta arbete skulle dock vara möjligt utan stöd från våra partners, givare och andra intressenter. Vi är djupt tacksamma för ert stöd.

Allt arbete som utförs av Civil Rights Defenders – oavsett region eller land - är en viktig del av att uppfylla vår vision om en demokratisk värld där vi alla åtnjuter våra medborgerliga och politiska rättigheter. Människorättsförsvarare i hela världen är motorn i detta viktiga arbete. De flesta människorättsförsvarare arbetar ofta oförtröttligt, trots stora risker, utan att få något erkännande. Eller för att använda Gerald Naglers ord, människorättsförsvarare är de obesjungna ”hjältarna i mörkret”.

Hanna Gerdes
Styrelseordförande

Anders L. Pettersson,
Exekutiv chef

40 ÅR AV KAMP FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH DEMOKRATI

I 40 år har Civil Rights Defenders kämpat för mänskliga rättigheter och demokrati. Med en närvaro på fyra kontinenter, arbetar vi tillsammans med över 300 människorättsorganisationer i över 50 av världens mest repressiva länder. Vår uppgift är att se till att de kan arbeta smartare, snabbare och säkrare. Genom påverkansarbete, juridiska processer och kampanjer försvarar vi människors medborgerliga och politiska rättigheter.

Den 11 oktober 1982 grundade Gerald och Monica Nagler Svenska Helsingforskommittén för mänskliga rättigheter, som idag är den internationella människorättsorganisationen Civil Rights Defenders. Syftet var då som nu att stödja världens modigaste människor – människorättsförsvarare.

> *Vi påminns dagligen om att mänskliga rättigheter inte kan tas för givna, även i demokratier. Vår styrka som människorättsorganisation, är att vi alltid har utvecklats och hittat innovativa metoder för att stärka och stötta människorättsförsvarare som är utsatta för risk. Vi granskar beslutsfattare och ställer dem till svars när mänskliga rättigheter kränks, och stärker våra partners genom etablerade långsiktiga samarbeten. Vi är stolta över vad vi åstadkommit tillsammans, men vi är långt ifrån klara.*
>
> Anders L Pettersson, Exekutiv chef

1975

Helsingforsavtalet, en del av slutakten från konferensen om säkerhet och samarbete i Europa, undertecknas i Helsingfors. Människor engagerar sig i hela Europa och USA för att övervaka sina regeringars respekt för mänskliga rättigheter. Helsingforsfamiljen växer till att omfatta över 40 organisationer.

1982

Svenska Helsingforskommittén för mänskliga rättigheter grundas i köket hos Gerald och Monica Nagler med syfte att stötta och uppmärksamma förföljelser av människorättsaktivister bakom järnridån.

1983–1994

Vi fortsätter att arbeta med människorättsförsvarare i före detta Sovjetunionen. Efter Berlinmurens fall skiftar arbetet gradvis fokus. Upplösningen av före detta Jugoslavien och de efterföljande krigen under 1990-talet gör att vi inleder ett arbete på västra Balkan som än idag är mycket omfattande.

2000

Behovet av lokal närvaro på västra Balkan ökar och vi öppnar vårt första regionkontor i Belgrad.

2001

Den första Pride-paraden i Belgrad, Serbien slutade mycket våldsamt. Sedan dess har vi arbetat oförtröttligt för att säkra rättigheterna för hbtqi-personer i Serbien och många andra länder. 2022 var vi stolta bidragsgivare till EuroPride i Belgrad, den första EuroPride i sydöstra Europa och en historisk händelse för regionen och Europa.

Arbetet för att bevaka hur Sverige lever upp till sina åtaganden om mänskliga rättigheter inleds och blir en viktigare del av organisationens arbete, bland annat genom fallet med utlämningen av Ahmed Agiza och Mohammed Alzery till Egypten.

2007

Den första regionala Moot Court Competition anordnas i Belgrad och har sedan dess anordnats årligen på västra Balkan, där juriststudenter i regionen tränas i Europadomstolens arbetssätt. Det är ett av många viktiga kapacitetsstärkande arbeten där vår juridiska kompetens står i centrum.

2009

Svenska Helsingforskommittén byter namn till Civil Rights Defenders. Fokus på medborgerliga och politiska rättigheter kvarstår samtidigt som det geografiska mandatet utökas till att omfatta hela världen.

KORT OM CIVIL RIGHTS DEFENDERS

Grundades: 1982. Fram till 2009 hette vi Svenska Helsingforskommittén för mänskliga rättigheter.

Vision: En värld med demokratiska samhällen där vi alla åtnjuter medborgerliga och politiska rättigheter.

Säte: Huvudkontor Stockholm, Sverige. Region/landkontor: Afrika, Asien, Bogota, Belgrad, Bryssel, Istanbul, Pristina, Sarajevo, Tbilisi, Tirana.

Medarbetare: 101

Intäkter (2022): 181 miljoner

Var vi jobbar: Vi samarbetar med människorättsorganisationer i 50 av världens mest repressiva länder. Vi granskar situationen för mänskliga rättigheter även i Sverige och ställer makthavare till svars när rättigheter sätts ur spel.

2010

Sydostasien och länder i östra Afrika blir steg för steg en del av vårt verksamhetsområde.

2011

Civil Rights Defenders första akutstöd för att stötta människorättsförsvarare utsatta för risk. Fokus: Norra Kaukasus. Året efter etableras Akutfonden som har ökat kraftigt i omfattning sedan dess. Bara under 2022 har vi stöttat över 2 200 personer i 34 länder.

2013

Tre stora projekt introduceras:

- Den första Defenders' Days konferensen anordnas och samlar 160 deltagare. Idag, en av världens största konferenser för och med människorättsförsvarare.
- Nataša Kandic från Serbien är den första pristagaren att motta Civil Rights Defender of the Year Award. Ett pris som delas ut årligen för enastående arbete för att försvara medborgerliga och politiska rättigheter.
- Natalia Project lanseras – världens första GPS-baserade larmsystem för människorättsförsvarare som befinner sig i fara. Idag har över 200 personer deltagit i projektet.

2014

Arbetet med människorättsförsvarare i Latinamerika startas upp, och vi har permanent representation på plats i Sydostasien.

2015

Vi stämmer svenska staten för etnisk diskriminering i fallet om Skånepolisens register över 4 700 romer och vinner målet i hovrätten två år senare.

2019

Vi polisanmäler 25 högt uppsatta personer inom den syriska underrättelsetjänsten, militären och militärpolisen för brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser.

2022

Organisationen växer: Vi överstiger 100 medarbetare som samarbetar med människorättsförsvarare i mer än 50 länder. Under året öppnas kontor i Tbilisi, Georgien och vi har nu personal på plats i 11 länder.

TILL MINNE AV GERALD NAGLER

Gerald Nagler – framstående människorättsaktivist, Civil Rights Defenders grundare och Internationella Helsingforsfederationens generalsekreterare åren 1982–1992, gick bort den 23 juli 2022, 92 år gammal. Gerald Nagler var, med sitt engagemang, civilkurage och optimism, i över 40 år en avgörande kraft för att främja mänskliga rättigheter i Sverige och internationellt.

När Gerald Nagler grundade Svenska Helsingforskommittén för mänskliga rättigheter 1982, sådde han fröet till det som idag är den stora globala människorättsorganisation Civil Rights Defenders. Men allt tog sin början 1977, två år efter att 35 länder undertecknat Helsingforsdeklarationen, då Gerald åkte till Moskva och träffade Andrej Sacharov, Jelena Bonner, Naum Meiman och andra aktiva i kampen för demokrati och mänskliga rättigheter i Sovjetunionen. Mötena var omvälvande. De blev, ihop med minnena från uppväxten, när familjen tog emot flyktingar som flytt nazisternas grymheter, avgörande faktorer när Gerald beslutade sig för att ge upp sin 25-åriga affärsverksamhet och istället viga sitt liv åt kampen för mänskliga rättigheter.

> *Vi hade ingen budget, ingen personal och inget kontor, men vi hade ett uppdrag.*

Vid köksbordet på Lidingö grundade Gerald och hans fru Monica Nagler Svenska Helsingforskommittén för mänskliga rättigheter 1982. Tillsammans med Helsingforskommittéer från andra länder, bevakade de efterlevnaden av mänskliga rättigheter i enlighet med slutakten från Helsingforskonferensen.

Arbetet fokuserade på att stötta och uppmärksamma förföljelser av människorättsaktivister i Sovjetunionen och länder inom östblocket samt att kräva att de som var fängslade skulle friges och deras rättigheter respekteras. Resurserna var små, men Gerald och Monica mobiliserade tidigt hundra svenska kända politiker, akademiker och kulturpersonligheter som stöttade arbetet.

Samma år var Gerald med och grundade den Internationella Helsingforsfederationen, en paraplyorganisation med syfte att samordna opinionsarbetet och stödja samarbetet mellan öst- och västkommittéerna. Gerald Nagler ledde arbetet som dess generalsekreterare under 10 år.

Många och ofta riskfyllda resor gjordes till länder bakom järnridån för att dokumentera och få ut information om de människorättskränkningar som skedde, och för att sätta strålkastarljuset på de länder som inte levde upp till överenskommelsen om respekt för mänskliga rättigheter i Helsingforsdeklarationen.

Mellan 1992 och 2004 var Gerald ordförande för den Svenska Helsingforskommittén som under 90-talet riktade fokus mot upplösningen av det före detta Jugoslavien. De efterföljande krigen under 1990-talet gjorde att organisationen inledde ett arbete på västra Balkan som kom att bli mycket omfattande. Under 00-talet började frågor om hur Sverige levde upp till sina åtaganden om mänskliga rättigheter bli en allt viktigare del av organisationens arbete. 2009 bytte organisationen namn till Civil Rights Defenders, och organisationens arbete kom att utvidgas globalt. Idag har Civil Rights Defenders över 100 medarbetare som stöttar och samarbetar med människorättsförsvarare i fler än 50 länder.

Sedan 2004 och fram till sin bortgång var Gerald Nagler organisationens hedersordförande och 2016 instiftandes Gerald Nagler Human Rights Traineeship, en ettårig traineetjänst hos Civil Rights Defenders för jurister i början av yrkeslivet.

– Gerald, som har haft enorm betydelse för arbetet för mänskliga rättigheter, både i Sverige och internationellt, lämnar ett stort tomrum efter sig. Nu är det vårt ansvar att driva det arbete vidare som han initierade, säger Anders L. Pettersson, exekutiv chef på Civil Rights Defenders.

> *Gerald var en människa, som inte bara satte spår i historien, utan formade den. En person vars handlingar har kommit att vägleda och inspirera generationer av människorättsförsvarare.*
>
> Hanna Gerdes, ordförande för Civil Rights Defenders

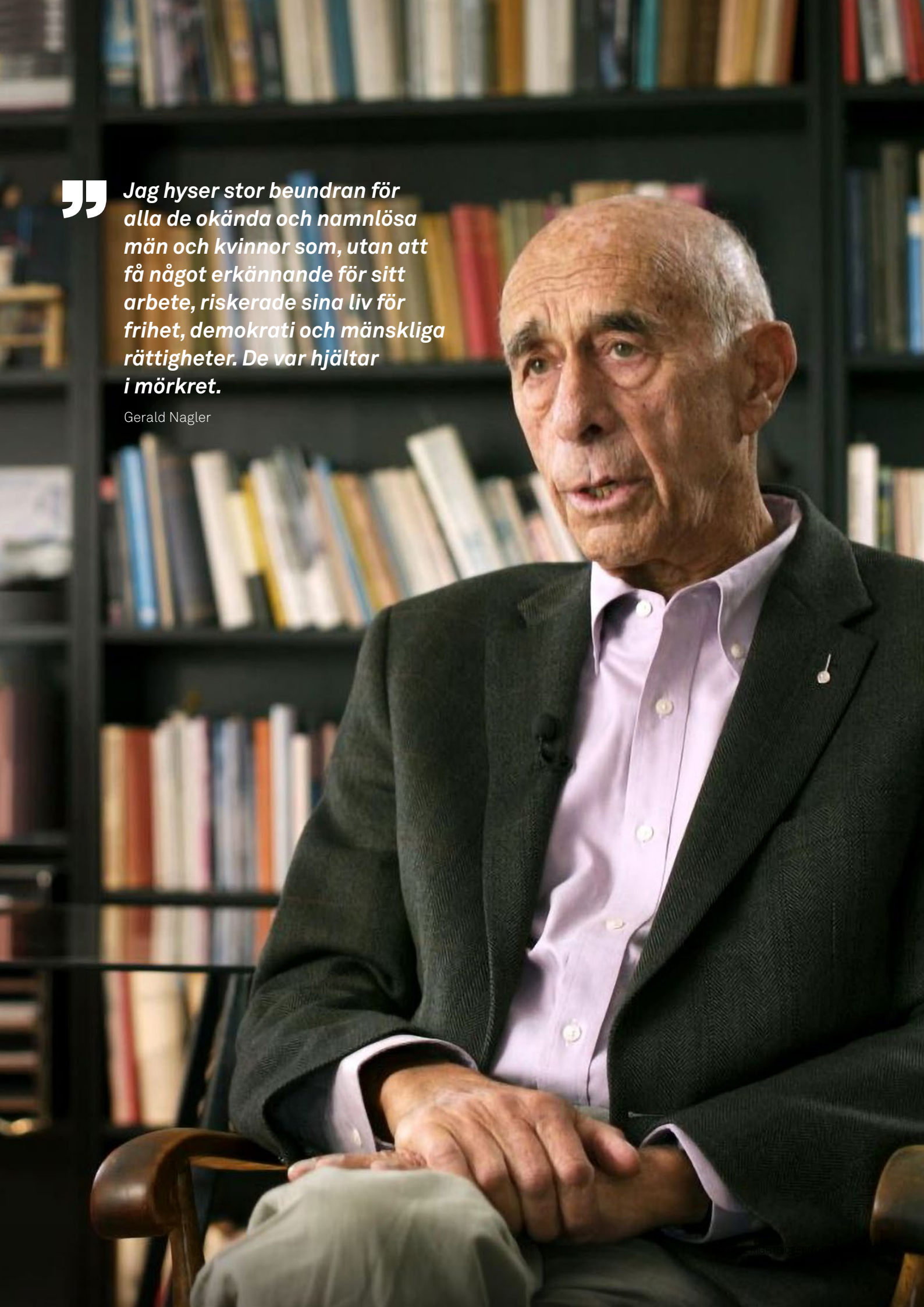

Jag hyser stor beundran för alla de okända och namnlösa män och kvinnor som, utan att få något erkännande för sitt arbete, riskerade sina liv för frihet, demokrati och mänskliga rättigheter. De var hjältar i mörkret.

Gerald Nagler

VÅR VISION

ÄR EN VÄRLD MED DEMOKRATISKA SAMHÄLLEN, DÄR VI ALLA ÅTNJUTER MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER.

SÅ HÄR OMSÄTTS CIVIL RIGHTS DEFENDERS VISION I PRAKTIKEN

Vi stödjer människorättsförsvarare som är i behov av säkerhet genom att:

- erbjuda akutstöd och innovativa säkerhetslösningar.
- genomföra träningar i digital, fysisk och psykosocial säkerhet.

Vi stärker lokala människorättsförsvarares arbete och ökar deras kapacitet att påverka och driva förändring genom att:

- bidra med kompetensutveckling och aktivitetsstöd.
- bidra med långsiktigt stöd för organisationsutveckling.

Vi stödjer människor att utkräva sina medborgerliga och politiska rättigheter och förmå stater att ta ansvar för de mänskliga rättigheternas genomförande genom att:

- granska och påverka lagstiftning och tillämpningen av mänskliga rättigheter.
- öka tillgången till rättshjälp och driva juridiska processer.

Vi stärker kunskapen om och engagemanget för de medborgliga och politiska rättigheterna genom att:

- öka tillgången till information för människorättsförsvarare.
- informera, driva kampanj och bilda opinion för att öka allmänhetens engagemang och för att påverka stater och beslutsfattare.

DAGS ATT AGERA NU!

VÅR STRATEGI 2020–2022

2022 är sista året i Civil Rights Defenders treåriga strategi 2020–2022. Målet har varit att utöka utrymmet för människorättsförsvarare genom att förbättra deras säkerhet och kapacitet, samt öka kunskapen om och ansvarutkrävande av de medborgerliga och politiska rättigheterna. I slutet av 2019 visste vi lite om att vår nya strategi de kommande två åren skulle drivas i en innestängd värld, där en global pandemi ökade pressen på redan hårt utmanade civilsamhällen och förtryckta människorättsförsvarare. Samtidigt har auktoritära krafter, på allt fler platser i världen, målmedvetet och strategiskt arbetat för att underminera demokratin. Våra kärnvärden; *engagemang, integritet, tillsammans* och *innovation*, har blivit en än viktigare drivkraft, och styrt vårt arbete framåt, när stor del av planerad verksamhet fick läggas om mot att genomföras digitalt.

Stort fokus har varit att öka vår kapacitet både internt och hos våra partners. Vi har som organisation vuxit i

stort sett i alla regioner, vilket inneburit ökade resurser och större kapacitet att ge stöd till våra partners. Med det exceptionella läget under pandemin och de ökade repressiva läget i många regioner, har vår viktigaste roll varit att se till att våra partners har kunnat fortsätta sitt arbete och utkräva ansvar för de människorättskränkningar som skett. Säkerheten för människorättsförsvarare har förvärrats och efterfrågan av proaktivt och reaktivt säkerhetsstöd har ökat lavinartat varje år. Vår Akutfond har tagit emot och behandlat cirka 4 500 akutstöd under perioden, och sett en ökning med 60 procent bara under förra året.

Vi har blivit en ännu mer etablerad aktör och trots en ökad polarisering i samhällsdebatten, ser vi ett starkare engagemang för att stötta vårt arbete. Under perioden har vår omsättning nästintill fördubblats, tack vare ökat stöd från såväl statliga, institutionella som privata givare och företag.

VÅR STRATEGI FRAMÅT

Vid Civil Rights Defenders årsmöte i maj valdes folkrättsjuristen **Hanna Gerdes** till ny styrelseordförande. Under året har Civil Rights Defenders arbetat med att ta fram en ny åttaårig strategi i arbetet för att förverkliga sin vision. Vi ställde frågan till vår nya ordförande:

På vilket sätt kommer Civil Rights Defenders att spela en viktig roll för demokrati och mänskliga rättigheter fram till 2030?

Vi lever i tider där auktoritära regimer globalt tar till allt mer drakoniska metoder för att tysta människorättsförsvarare. Det kan handla om allt från trakasserier och smutskastningskampanjer, godtyckliga arresteringar, begränsningar av rörelsefrihet, yttrandefrihet, mötesfrihet till regelrätta dödshot, tortyr och avrättningar.

Jag är dock en evig optimist. Något som diktaturer och auktoritära regimer ofta underskattar är den enorma kraft som finns i människors frihetslängtan. I kölvattnet av demokratins tillbakagång ser vi även motkraft, mod och människorättsförsvarare som står i frontlinjen när mänskliga rättigheter kränks och frihet begränsas.

Civil Rights Defenders strategi de närmaste åtta åren har ett tydligt fokus – människorättsförsvar och människorättsförsvarare. Vårt fokus är att stärka och utveckla människorättsförsvarets kapacitet och säkerhet, att kanalisera och förstärka engagemang och att utkräva ansvar när mänskliga rättigheter kränks.

Detta arbete kräver ett strategiskt holistiskt fokus och stundtals svåra avväganden. Men sällan har det varit så viktigt som nu. Människorättsarbete är inget särintresse utan ett grundläggande allmänintresse för alla som tror på rättsstaten och demokrati.

VI FÖRSVARAR MÄNNISKORS MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER TILLSAMMANS MED TUSENTALS MÄNNISKORÄTTSFÖRSVARARE VÄRLDEN ÖVER.

ALLVARLIGA RISKER – INNOVATIVA SÄKERHETSLÖSNINGAR

Under de senaste åren har det blivit allt farligare att vara människorättsförsvarare. Många som står på frontlinjen utsätts dagligen för hot som äventyrar deras liv och säkerhet. Förföljelse, övervakning, trakasserier, smutskastningskampanjer, godtyckliga gripanden, försvinnanden, attacker mot kontor och förhör av säkerhetstjänsten – listan kan göras lång över de risker som människorättsförsvarare utsätts för i sitt arbete. Att leva och arbeta i en fientlig miljö går ofta ut över såväl den fysiska som psykiska hälsan. Därför arbetar Civil Rights Defenders med flera olika metoder för att öka säkerheten för människorättsförsvarare.

Civil Rights Defenders arbetar med en kombination av skydd, akut stöd, tillhandahållande av hjälpmedel och ett omfattade program för utbildning i förebyggande säkerhet för människorättsförsvarare. Det säkerställer att våra partners är utrustade med den kunskap och de verktyg som krävs för att stärka såväl fysisk som digital säkerhet. Men lika viktigt är ett psykosocialt stöd för att hantera stress och utbrändhet till följd av att varje dag vara övervakad, utsättas för smutskastningskampanjer eller sätta den egna säkerhet på spel i kampen för andras rättigheter.

Säkerhetsarbetet sker i alla de regioner vi arbetar i. Vi anordnar utbildningar tillsammans med partnerorganisationer i samarbete med lokal expertis. Under året har vi bland annat genomfört digitala säkerhetsträningar för 49 kvinnliga människorättsförsvarare i Georgien och över 50 människorättsförsvarare från Centralamerika och Karibien; utbildning i fysisk säkerhet för aktivister från Etiopien, Sudan och Somalia och i Jordanien har vi bistått partners med säkerhetsutrustning. I vissa länder är säkerhetsläget alltför instabilt för att genomföra fysiska träningar. Genom våra utbildningsmoduler i Defenders' Days Bootcamp kan vi även erbjuda digitala säkerhetsutbildningar. Dessutom har vi bistått våra partners med kontroller av 200 mobiltelefoner för att se om de innehåller övervakningsprogrammet Pegasus och hjälpt över 1 000 människorättsförsvarare till ökad digital säkerhet genom tillgång till VPN.

STRATEGIER FÖR DIGITAL SÄKERHET

Bárbara Paes och Paola Mosso

För de flesta människorättsförsvarare är digital kommunikation och informationslagring en nödvändig del av arbetet. Samtidigt ökar cyberhoten från förtryckande regimer, och kraven på kunskap om hur man skyddar sig digitalt blir allt högre.

– I takt med att vi ser allt fler fall av dataläckage och hackade verktyg, är vår erfarenhet att många tycker det känns överväldigande och svårt att tänka i termer av säkerhet, säger **Bárbara Paes** och **Paola Mosso** från The Engine Room, en ideell organisation som främjar effektiv och säker användning av data och teknik inom civilsamhället. Barbara och Paola är några av de experter som Civil Rights Defenders samarbetar med för utbildning i digital säkerhet.

Under Defenders' Days Conference delade de med sig av de tre viktigaste åtgärderna alla bör vidta: Att göra en riskbedömning är nyckeln i säkerhetsarbetet. Därefter bör man lokalisera strategier, som att använda säkra verktyg såsom lösenordhanterare, krypteringsverktyg och VPN. Och sist men inte minst mildra effekterna av potentiella attacker genom att minimera mängden data som lagras.

HUR MAN FÖRBEREDER SIG FÖR FARA

På en icke namngiven plats i östra Afrika sitter tretton människorättsförsvarare, från bland annat Etiopien, Sudan och Somalia samlade runt ett konferensbord. De arbetar med något av det farligaste en människa kan göra – att försvara mänskliga rättigheter. Det är precis därför de befinner sig här. De ska lära sig om fysisk säkerhet under en sju veckors utbildning med Civil Rights Defenders.

”Igniting” Ignatius leder träningen. Han är en erfaren säkerhetsinstruktör från Kenya och har gjort den här typen av säkerhetsutbildningar i många år. Han tittar ut över gruppen och frågar gruppen vad man ska göra när man är i fara. Alla ropar i kör: ”You run. You run, run, run!”

I början på veckan var gruppen väldigt tystlåten. De flesta är vana vid att alltid vara på sin vakt och vara väldigt försiktiga med vad de säger. För att komma runt detta använder de olika adjektiv i stället för sina förnamn. Så runt bordet sitter nu bland andra Compassion, Opinionated och Love.

Under kursen lär sig deltagarna bland annat att analysera sin omgivning, göra riskbedömningar, och ta fram säkerhetsplaner för att hantera riskerna. De får också lära sig att träna andra i fysisk säkerhet. Syftet med programmet är att deltagarna själva ska bli säkerhetsutbildare och fortsätta dela med sig av vad de har lärt sig till andra människorättsförsvarare i sina hemländer. Och träningen behövs. När du kämpar mot orättvisor följer ofta hot, trakasserier och våld i dina fotspår.

– Vårt arbete med att försvara mänskliga rättigheter är inte särskilt omtyckt i Sudan. Jag ser verkligen fram emot att återvända hem och börja använda det jag har lärt mig här. Identifiera hot, göra en säkerhetsplan och bedöma var vi är sårbara – och vilken kapacitet vi har att hantera det, säger Love.

Veckan går mot sitt slut och de diskuterar kvinnliga människorättsförsvarare. Diskussionen är livlig och de hamnar snart i en intensiv debatt om huruvida män utsätts för våld i hemmet på samma sätt som kvinnor. Igniting menar att våld i hemmet bara är en omskrivning för manligt våld och hans budskap är tydligt: vi måste sätta kvinnliga människorättsförsvarare i centrum. Av veckans initiala tveksamhet märks ingenting alls. Inom de närmaste månaderna efter avslutad kurs kommer deltagarna att ha nått 130 utsatta människorättsförsvarare med säkerhetsutbildningar.

NATALIA PROJECT – EN LIVLINA

Natalia Project är världens första säkerhetssystem för människorättsförsvarare som befinner sig i exceptionell risk eller fara. Systemet inkluderar ett GPS-baserat larm, en säkerhetsplan och djuplodande säkerhetsutbildning som är skräddarsydd utifrån varje deltagares individuella behov. Projektets deltagare får hjälp att skapa ett lokalt säkerhetsnätverk omkring dem och deras organisationer, så kallade "sköldar". Nätverket aktiveras sedan när så behövs.

Om en Natalia Project-deltagare attackeras kan hen skicka ut en nödsignal via sitt larm. Personens plats skickas till Civil Rights Defenders och till sköldarna, som tillsammans kan mobilisera hjälp och omedelbart informera världen om attacken i sociala och ordinarie medier. Förmågan att agera snabbt kan vara skillnaden mellan liv och död för människorättsförsvarare.

Sedan lanseringen 2013 har över 200 människorättsförsvarare deltagit i projektet. Majoriteten av projektets deltagare arbetar med medborgerliga och politiska rättigheter, men inkluderar även de som främst ser sig som försvarare av miljö-, land- eller hbtqi-rättigheter, yttrandefrihet eller kvinnors rättigheter.

Under Defenders' Days Conference i oktober samlades för första gången människorättsförsvarare som kopplats upp mot Natalia Project.

17 människorättsförsvarare från tio länder deltog i kunskapsöverföring och kompetensutbyte där de delade sina erfarenheter och säkerhetsstrategier med varandra, något som visat sig vara en av nycklarna till hur deltagarna kan vidareutveckla sina individuella säkerhetsplaner – grunden för Natalia Project.

AKUTFONDEN – REKORDSTOR EFTERFRÅGAN

Många människorättsförsvarare utsätts för risker och hot dagligen. När en hotfull situation mot en människorättsförsvarare förvärras, erbjuder Civil Rights Defenders Akutfond snabbt stöd för att få personen i säkerhet så fort som möjligt.

Akutfonden kan till exempel bidra med juridiskt stöd, att tillfälligt förflytta personer som drabbas av förföljelse, eller förebyggande arbete som säkerhetsträningar och digitala säkerhetslösningar. Målet är att människorättsförsvarare ska känna sig säkra nog att fortsätta sitt arbete.

Under 2022 tog vi emot det största antalet ansökningar om stöd sedan Akutfonden inrättades 2012. Vi har gett stöd till totalt 2 267 människorättsförsvarare och/eller medlemmar i deras familjer i 34 länder i fem regioner – en 60 procentig ökning jämfört med året innan. Kriget i Ukraina, följderna av militärkuppen i Burma, bakslagen för människorättsförsvarare i Uganda, ökningen av konfliktrelaterat våld i Colombia och de ständiga attackerna mot civilsamhället genom lagar som klassar personer och organisationer som 'utländska agenter' i länder som Nicaragua och Venezuela, är bara några av de händelser som har fortsatt att försämra säkerhetssituationen för människorättsförsvarare.

– Många människorättsförsvarare kan inte fortsätta sitt arbete utan ytterligare stöd. Tack vare våra insatser har omkring 91 procent av mottagarna kunnat fortsätta kämpa för mänskliga rättigheter, säger **Zinaida Muradova**, chef för Akutfonden hos Civil Rights Defenders.

FÖRDELNING UTIFRÅN FORM AV STÖD

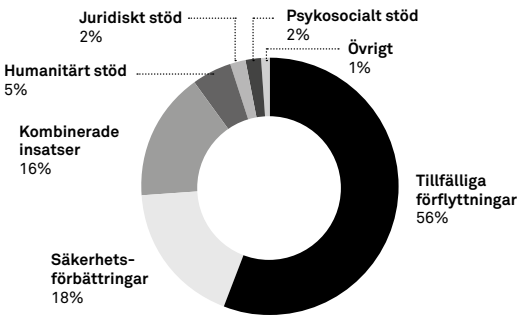

FÖRDELNING UTIFRÅN REGION

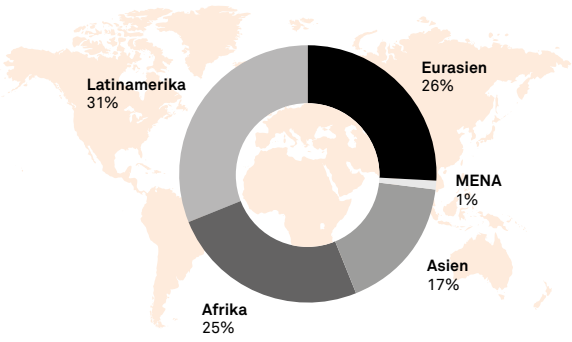

Angela Maldonado, Entropika, Colombia

> ***Natalia Project ger mig en känsla av trygghet, att veta att någon kommer att hjälpa mig om något händer. Även om det sker mitt i natten vet jag att det finns någon på andra sidan som svarar när jag trycker på larmknappen. Jag hoppas att jag aldrig behöver använda larmet, men det gör all skillnad att ha den.***
>
> Angela Maldonado, chef för miljörätts-organisationen Entropika, Colombia

Phyllis Omido, Center for Justice, Governance and Environmental Action, Kenya

James Bidal, Community Empowerment for Progress Organization, South Sudan

STARKA CIVILSAMHÄLLEN – NYCKELN TILL HÅLLBARA DEMOKRATIER

Ett starkt civilsamhälle är avgörande för en långsiktig utveckling mot hållbar demokrati. Starka människorättsaktörer som kan hävda sina rättigheter är Civil Rights Defenders grundidé och nyckeln till långsiktig förändring. Vi arbetar tillsammans med människorättsorganisationer i över 50 länder och utifrån deras behov genomför vi säkerhetsutbildningar, bistår med expertis, kompetens- och organisationsutveckling samt långsiktigt ekonomiskt stöd. Viktigt är också de förutsättningar som skapas för människorättsförsvarare att i trygghet mötas och utbyta erfarenheter.

Att Civil Rights Defenders stöttar sina partners finansiellt i specifika projektstöd är essentiellt för att de skall kunna göra sitt arbete. Men minst lika viktig är uppgiften att tillsammans med våra partners bygga långsiktig organisatorisk kapacitet. I Etiopien har vi arbetat med workshops för att stärka kapaciteten att genomföra aktiviteter på ett effektivt och säkert sätt. För att öka den interna organisatoriska kunskapen och bidra till ökade erfarenhetsutbyten har vi anordnat praktikmöjligheter för unga kvinnliga människorättsförsvarare.

I Asien har våra partners fått stöd för att vidareutveckla och förbättra organisationernas kapacitet, bland annat genom att göra genomlysning av organisationernas finansiella ”hälsostatus” och rådgivning om hur de kan förbättra organisationernas långsiktiga finansiella hållbarhet. En grundförutsättning för att säkra att de kan fortsätta driva sitt viktiga människorättsarbete.

Vi arbetar även med utbildning i dokumentation av människorättskränkningar. I samband med Defenders Days Conference, som gästades av över 200 människorättsförsvarare från 50 länder, arrangerade vi för första gången en träning i dokumentation och utredning av folkrättsbrott samt en träning i utredning med hjälp av öppna källor (så kallad ”open source investigation”) för deltagare från bland annat Syrien, Ukraina, Sydsudan och Venezuela.

DEFENDERS’ DAYS BOOTCAMP

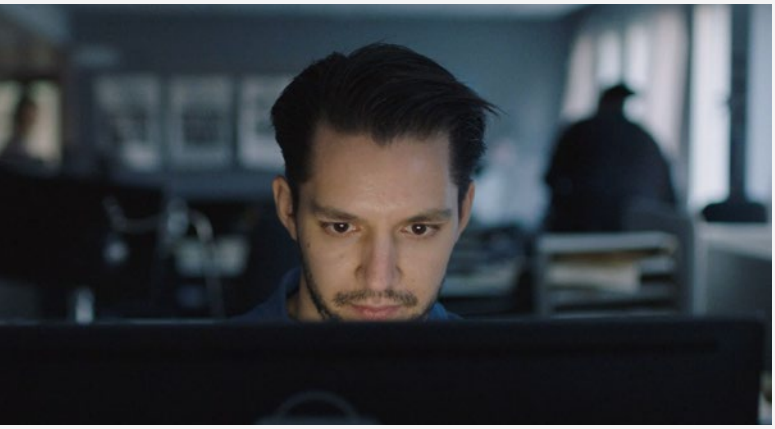

Att som människorättsförsvarare ha möjlighet att träffas, nätverka, samarbeta och utbyta kunskaper och erfarenheter med kollegor i och utom landet, är väldigt viktigt. Behovet är stort, men utmaningarna att skapa den typen av möten är större. Defenders’ Days Bootcamp är vårt online utbildningsprogram som är utvecklat för att stärka och skapa en mötesplats för människorättsförsvarare som befinner sig i olika delar av världen, i olika sammanhang, men som står inför liknande utmaningar. Defenders’ Days Bootcamp syftar till att stärka både säkerheten och kapaciteten hos organisationer och människorättsförsvarare.

Sedan slutet av 2020 har vi erbjudit våra partners ett brett utbud av inspirerande digitala träningar baserade på analyser av våra partners behov. Träningarna är anpassade efter deltagarnas kontexter och målet är att kunna ge stöd både individuellt och på organisationsnivå. Under 2022 höll vi utbildningar inom bland annat riskhantering, medveten kommunikation och stresshantering där totalt 61 människorättsförsvarare från 18 länder deltog.

Den nionde upplagan av Rule of Law Forum för sydöstra Europa, anordnades tillsammans med AIRE Centre, i Tirana, Albanien i november 2022.

RULE OF LAW FORUM – JURIDISKA HÖGTOPPMÖTEN I NORDEN OCH SYDÖSTRA EUROPA

Kriminalpolitik och straffrättsliga förfaranden förändras snabbt i länder över hela Europa. Många regeringar inför hårdare straff och alltmer repressiva åtgärder, med argument om att det är nödvändiga åtgärder för att effektivt kunna bekämpa grov våldsbrottslighet. Det kan också beskrivas som straffpopulism som sätter mänskliga rättigheter ur spel, med åtgärder som spelar på och underblåser människors känslor av rädsla. Under konferensen Nordic Rule of Law Forum, samlade Civil Rights Defenders 90 personer, inklusive domare, advokater, personer från tillsynsmyndigheter och civilsamhällesorganisationer för att diskutera denna utveckling och hur den påverkar rättsstatens principer och internationella människorättsnormer.

Konferensen är inspirerad av Rule of Law Forum för sydöstra Europa, en årlig konferens som vi anordnat sedan 2014 på olika platser runt om i västra Balkanregionen. Tirana i Albanien var platsen för 2022 års Rule of Law Forum som hade fokus på skyddet av mänskliga rättigheter i kristid.

Redan på Rule of Law Forum för två år sedan, mitt under pandemin, då vi såg många fall av oproportionerliga rättsliga åtgärder i Europa, med Covid-19 som förevändning, diskuterades den begränsade rättspraxis som då fanns angående skyddet av mänskliga rättigheter.

Nu, två år senare, samlades över 100 personer för att reflektera över lärdomar och den viktiga utveckling som skett på det juridiska området sedan dess. Forumet presenterade också vår uppdaterade guide om Covid-19 och mänskliga rättigheter, som tar upp relevant europeisk och nationell rättspraxis sedan pandemin började.

Dessa fall, och uppdateringarna av guiden, ger viktig vägledning i frågor om hur man balanserar och skyddar rättigheter i samband med en pandemi, men bidrar också till bredare insikter om skyddet av rättigheter under kristider mer generellt.

Rule of Law Forum för sydöstra Europa är en av de viktigaste mötesplatserna för samtal om utvecklingen av rättsstatens principer och demokrati i västra Balkan. Konferensen erbjuder en plats för jurister och civilsamhällesaktörer över hela regionen att reflektera över gemensamma utmaningar inom juridik och mänskliga rättigheter, där de tillsammans kan öka den gemensamma kapaciteten som krävs för positiv förändring.

Ayaan Khalif

DEFENDERS' DAYS CONFERENCE

Loreto Bravo

EN MÖTESPLATS FÖR MÄNNISKORÄTTSFÖRSVARARE

I oktober arrangerades Defenders' Days Conference som samlade över 200 människorättsförsvarare från 51 länder. Det är en av världens största konferenser för och med människorättsförsvarare. Deltagarna representerar människorättsförsvarare inom många olika fält, men delar erfarenheter av de risker det medför att arbeta för demokrati och mänskliga rättigheter.

Konferensen erbjöd tematiska möten och 42 workshoptillfällen. Agendan, som togs fram efter önskemål från deltagarna, innehöll en stor bredd av ämnen såsom hållbart ledarskap, säkerhet och hantering av stress och utbrändhet, utifrån de specifika utmaningar som människorättsförsvarare möter. Samtidigt erbjöds workshops i dokumentation av internationella grova brott, datavisualisering och hantering av spionprogrammet Pegasus. Alla workshoptillfällen leddes av internationella experter från 27 länder och tolkning erbjöds på ryska, ukrainska och spanska. I en trygg miljö kunde deltagarna dela erfarenheter, lära av och stärka varandra. Ett uppskattat inslag var en 15 minuter "open-mic session", där stora scenen var öppen för personer att presentera sitt arbete.

Raabia Hawa

Rodrigo Diamanti och Ivan Hortal Sanchez

Ahmad Helmi

Konferensen skapar möjlighet för unika möten och insikter när kenyanska och uzbekiska människorättsjurister har möjlighet att diskutera feministiska strategier; när samer från Sverige möter latinamerikanska försvarare av urfolksrättigheter; eller när deltagare i vårt Natalia Project från Sydsudan, Colombia och Albanien för första gången möts och delar de säkerhetsutmaningar de står inför varje dag. Ytterligare något som underströks av många deltagare var den paus som konferensen erbjöd från de hot som många av dem möter i sin vardag.

> *Det bästa var möjligheten att kommunicera och nätverka med andra människorättsförsvarare. Jag är säker på att jag kommer att hålla kontakten och att vi kommer växa oss starkare genom att stötta varandra i vårt arbete.*
>
> Anonym deltagare

VI STÄLLER MAKTEN TILL SVARS

Civil Rights Defenders utkräver ansvar från regeringar och andra makthavare när människors medborgerliga eller politiska rättigheter kränks. Det gör vi antingen själva eller tillsammans med människorättsförsvarare i vårt nätverk. Vi utvärderar lagar och föreslagen lagstiftning, och hur myndigheter implementerar dessa. Vi inleder juridiska processer mot makthavare när mänskliga rättigheter kränks genom att driva fall i nationella och internationella domstolar, kommittéer och tribunaler.

I Latinamerika har bland annat stort fokus legat på Organisationen för amerikanska stater. Tillsammans med partners, bidrog vi med underlag till diskussionerna under 2022 års generalförsamling, och arbetade aktivt med interamerikanska människorättskommission, CIDH. Tack vare vårt samarbete med organisationer i och utanför Kuba kan vi tillse att kommissionen får uppdaterad data från plats. Vi stod värd för möten mellan CIDH och EU:s utrikestjänst, för att stärka den internationella samordningen mellan dem som kan påverka människorättssituationen på Kuba.

Fem år efter saringasattacken mot den syriska staden Khan Sheikhoun lämnade vi in ytterligare bevisning om såväl attacken i Khan Sheikhoun som om kemvapenattacken i syriska Al-Ghouta som skedde i augusti 2013. Tillsammans med Syrian Center for Media and Freedom of Expression, Syrian Archive och Open Society Justice Initative gjorde vi en polisanmälan 2021, och nu har vi följt upp den med ytterligare information till polisens krigsbrottsgrupp.

I Georgien har vi stärkt kapaciteten hos organisationer som är fokuserade på ansvarsutkrävande och främjande av demokrati. Det ledde till att en av våra partners startade ett rättprocessteam som kan ta människorättsrelaterade mål till nationella domstolar, skapa prejudikat och ställa tjänstemän till svars, och vid behov även kunna ta fall vidare till Europadomstolen.

BURMA – DET INTERNATIONELLA TRYCKET PÅ DE ANSVARIGA MÅSTE ÖKA

Sedan statskuppen i Burma, i februari 2021, använder militären allt brutalare våld för att tysta människorättsförsvarare, civilsamhälle och journalister. Fler än 3 000 personer har dödats av militären och över 20 000 personer har arresterats, varav 17 000 fortfarande är frihetsberövade. I slutet av 2022 hade över 18 000 väpnade sammandrabbningar och attacker ägt rum, vilket lett till att 1 225 100 personer fördrivits från sina hem sedan kuppens start. I juli avrättades fyra demokratiaktivister. Det är första gången någon har avrättats i landet sedan slutet av 1980-talet. Men trots det brutala våldet fortsätter folket stå upp mot diktaturen. I hela landet förekommer stora protester, strejker och bojkotter.

Civil Rights Defenders kräver att ansvariga ställs till svars för de allvarliga internationella brott som begåtts i landet, inklusive brott som begåtts mot rohingya och andra etniska minoritetsgrupper. Vi stödjer aktivt våra partners i deras arbete med dokumentation och forskningsbaserade rapporter om de människorättskränkningar som sker, och som kommer vara avgörande för framtida ansvarsprocesser. Samtidigt stödjer vi deras påverkansarbete med krav om att det internationella samfundet måste öka ansträngningarna för att ställa de ansvariga till svars.

NÄR DEMOKRATIN BACKAR I SVERIGE STÅR VI INTE TYSTA OCH SER PÅ

I september gick Sverige till val och en ny regering bildades. Kort därefter presenterade regeringen och Sverigedemokraterna ett nytt samarbetsavtal – Tidöavtalet. Civil Rights Defenders jurister gjorde en granskning av avtalet och som människorättsorganisation blev vi mycket oroade över innehållet.

Tidöavtalet innehåller en rad åtgärder som undergräver de mänskliga rättigheterna och rättssäkerheten och som tydligt strider mot de normer för mänskliga rättigheter som Sverige är bundet av. De områden vi främst tittade på rörde kriminalpolitik, migrationspolitik och rättssäkerhet. Vi ser ett fokus på fängslanden, även av barn och unga, hårdare straff, utökade möjligheter att övervaka och utvisa människor och andra åtgärder som inskränker våra mänskliga rättigheter och undergräver demokratin.

När demokratin backar i Sverige kommer vi inte stå tysta och se på. Vi har arbetat för mänskliga rättigheter globalt i 40 år, och dessa erfarenheter kommer nu väl till pass när vi måste fokusera mer av vårt arbete på att försvara grundläggande fri- och rättigheter på hemmaplan.

Inför valet i Sverige granskade vi även samtliga riksdagspartiers valmanifest, där partierna kortfattat presenterade vilken politik de ville föra i den kommande mandatperioden. Analyserna utgick ifrån de mänskliga rättigheter som slås fast i internationella konventioner och åtaganden som Sverige är bundet av, till exempel FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och Europakonventionen. Vi uppmanade också människor att skriva under en namninsamling, riktad till den kommande regeringen, om hur demokratin borde grundlagsskyddas. Över 23 000 personer skrev under namninsamlingen som överlämnades till regeringen efter valet.

Vi har följt och granskat utvecklingen för demokrati och mänskliga rättigheter i Sverige i flera år. Det kommer vi fortsätta göra även framåt – oavsett vilken regering som sitter vid makten.

Vår granskning av Tidöavtalet fick stor uppmärksamhet, bland annat av ett flertal sverigedemokratiska riksdagsledamöter som uttryckte att vår finansiering borde dras in. Vi svarade genom att aktualisera en av våra tidigare kampanjer från 2020 (“Tack, Herr Rik(sd)agsman”) i ny tappning (“Tack, Kära Rik(sd)agsmän”) för att uppmärksamma problematiken i att riksdagsledamöter hotar civilsamhället med repressalier. Granskningen och hoten om repressalier uppmärksammades av flera partiledare, bland annat i riksdagens första partiledardebatt i oktober samt den första partiledardebatten efter valet i SVT Agenda i november.

UKRAINA – ETT ÅR AV INVASION

Den 24 februari 2022 inleddes Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Civil Rights Defenders har sedan början av kriget stöttat människorättsförsvarare på plats så att de kan fortsätta sitt viktiga arbete. Många har, trots faran för sina liv, valt att stanna kvar i Ukraina för att dokumentera det som sker inne i landet. Flera organisationer har gått från att arbeta med medborgerliga rättigheter till att nu dokumentera krigsförbrytelser. Vanliga medborgare har blivit medborgarjournalister. Oberoende journalister, jurister och aktivister spelar en avgörande roll. Dels för att sprida information om vad som händer på marken, dels för att dokumentera övergrepp som begås så att ansvar kan utkrävas i efterhand.

CIVIL RIGHTS DEFENDERS HAR BISTÅTT MED

- Akutstöd till över 250 journalister och människorättsförvarare så att de kan evakuera och temporärt förflytta sig till säkra platser samt tillhandahållit satellitinternet så att de kan fortsätta sitt viktiga arbete på plats.
- Skottsäkra västar, första hjälpen-kit och försäkringar till oberoende journalister.
- Psykosocialt stöd till journalister vid frontlinjen.
- Stöd till och samarbete med organisationer som dokumenterar krigsbrott och andra kränkningar av mänskliga rättigheter.

”JAG HAR REDAN BEGRAVT VÄNNER OCH KOLLEGOR”

– Vi vet inte vem som står näst på tur, säger **Mariia Sulialina**, 26 år som arbetar för den ukrainska organisationen Almenda.

Trots kriget har många ukrainska människorättsförsvarare och civilsamhällesorganisationer valt att stanna kvar i landet. Mariias organisation Almenda dokumenterar krigsbrott mot barn.

I slutet av 2022 hade över 400 barn dödats i kriget och i Irpin och Bucha har det förekommit sexuellt våld mot barn. Tiotusentals ukrainska barn har antingen lämnat landet eller blivit internflyktingar. Enligt en rapport från Almenda från slutet av november 2022 hade minst 386 ukrainska barn från de ockuperade områdena olagligen adopterats av ryssar. Skolor och sjukhus har bombats.

– Det är jätteviktigt att ansvar utkrävs för alla förluster och för alla dödade barn. Det är viktigt att vi dokumenterar det som sker i Ukraina just nu.

Mariia och hennes kollegor arbetar för att skapa rättvisa och upprättelse för alla brott som begås. Hon vill se en annan framtid för de barn som växer upp i Ukraina och drömmer om dagen då hon kan åka tillbaka till Krym och se den ukrainska flaggan vaja i vinden.

– När jag var liten i Jalta på Krymhalvön fanns det en plats där äldre damer och herrar dansade varje lördag. Jag pratade nyligen med en vän och vi sa ‘en dag när vi är 70 år kommer vi att dansa där’.

RAPPORTERING FRÅN FRONTLINJEN
Sedan den ryska invasionen av Ukraina har journalister åkt till frontlinjen för att kunna rapportera från de ockuperade zonerna och områden som varit under tung belägring. Ett mycket farligt och krävande arbete. Ukrainas oberoende mediakår som mobiliserade under ockupationen av Krym och Donbas redan 2014, har fortsatt att spela en nyckelroll för att få ut information om krigsbrott och rättigheter som kränks i den pågående konflikten. Journalister och deras säkerhet är en högprioriterad grupp i Civil Rights Defenders arbete. Bilderna kommer från det ukrainska mediaprojektet ‹‹Graty››.

ENGAGEMANG OCH KUNSKAP DRIVER FÖRÄNDRING

I repressiva länder kontrolleras ofta media av staten. Tillgång till relevant, pålitlig och oberoende information är inte sällan en bristvara. Även i länder där rättsstaten fungerar är det viktigt att nå ut med information om mänskliga rättigheter. För först när du känner till dina rättigheter, har du förutsättning att kunna hävda dem.

Civil Rights Defenders arbetar för att öka medvetenheten om och engagemanget för mänskliga rättigheter hos allmänheten, och för att påverka länder och beslutsfattare på nationell och internationell nivå. Vi arbetar med opinionsbildning och påverkansarbete, både på egen hand och tillsammans med människorättsförsvarare och andra organisationer. Vi skapar debatt, driver kampanjer och belyser viktiga frågor i media, digitala medier och genom seminarium och rapporter.

Media har varit under stor press på flera håll under de senaste åren i Europa. I Serbien attackerades 119 journalister under 2019, över 200 journalister och mediearbetare har fängslats i Turkiet de senaste fem åren, 80 procent av Ungerns medielandskap kontrolleras av regeringspartiet och Polens pressfrihetsindex har rasat de senaste 7 åren. För att belysa tillståndet för pressfrihet och för att stödja oberoende medier i Ungern, Polen, Serbien och Turkiet, publicerade vi 2022 rapporten ”Pressofrihet under auktoritära hybridregimer”.

I Sverige har vi under flera år publicerat en rapport om människorättssituationen i svensk tvångsvård. Genom en enkät, till över 200 personer, får vi in ett unikt material med erfarenheter från de människor som befinner sig i eller i närtid har befunnit sig inom tvångsvården. Rapporten har spridits till personal och intagna för att löpande öka kunskapen om och förbättra situationen för mänskliga rättigheter på tvångsvårdsinstitutioner.

I skuggan av kriget i Ukraina förekommer oroligheter i flera länder i regionen, och myndigheterna svarar med våld och repressiva åtgärder mot såväl journalister som oliktänkande. I Tadzjikistan och Uzbekistan har dödligt våld förekommit mot fredliga demonstranter. I Kirgizistan har människorättsförsvarare fängslats efter att de protesterat mot myndigheterna och nya repressiva lagar har introducerats riktade mot civilsamhället. Under året har Civil Rights Defenders genom uttalanden, artiklar och sociala medier satt ljuset på detta för att inte övergreppen skall ske i det fördolda.

TIME TO ACT

Civil Rights Defenders har flera nyhetsbrev med specialanpassat innehåll riktat till olika målgrupper. Till exempel Voces del Territorio och Time to Act Europe som når ut direkt till vårt nätverk i Latinamerika respektive beslutsfattare i Bryssel. De största nyhetsbreven är:

TIME TO ACT

Vårt svenska nyhetsbrev går till alla som vill hålla sig ajour med och engagera sig för mänskliga rättigheter. Kunskap är grunden för engagemang och med nyhetsbrevet vill vi ge konkreta redskap för att omsätta engagemanget i handling, så att vi tillsammans kan stå upp för mänskliga rättigheter och utkräva ansvar när rättigheter kränks.

42 500 mottagare

TIME TO ACT PARTNER NEWSLETTER

Nyhetsbrevet är en del av den globala plattformen Defenders’ Days som syftar till att skapa möjligheter för nätverkande, inspiration och kunskapsutbyte mellan partners till Civil Rights Defenders. Genom nyhetsbrevet delar vi inbjudningar till träningar, nätsverksträffar, säkerhetsinformation och intressanta artiklar producerade av partners inom nätverket.

500 mottagare

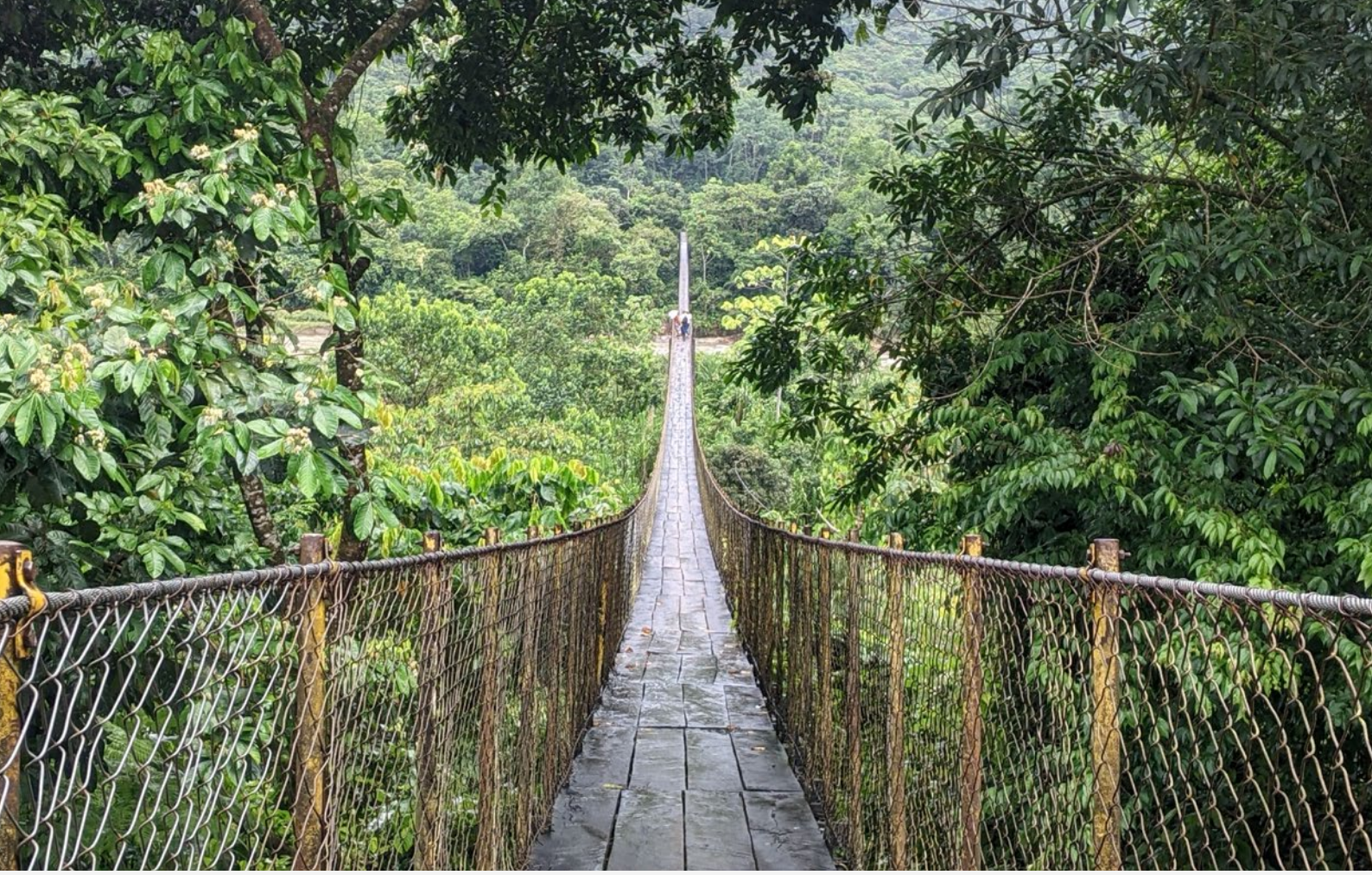

VÅLD LÄNGS GRÄNSEN MELLAN COLOMBIA OCH VENEZUELA

I januari 2022 avfyrades flera skott och en bilbomb detonerade utanför kontoret till den colombianska människorättsorganisationen och Civil Rights Defenders partner Fundación de Derechos Humanos Joel Sierra – Joel Sierra Foundations. Den våldsamma attacken skedde i departementet Arauca i östra Colombia, precis vid gränsen till Venezuela, i samband med ett möte för civilsamhällesorganisationer om den allt svårare människorättssituationen i regionen. I attacken dog en person, och 12 personer skadades.

Detta är bara en av många attacker mot människorättsförsvarare och civilsamhällesaktörerna i gränstrakterna mellan Colombia och Venezuela. Särskilt blir de som arbetar med fredsavtalet på landsbygden och skyddet av mark och miljö ofta måltavlor för väpnade grupper. Många utsätts för våld och dödshot, vilket gör detta till en av de farligaste platserna i världen för människorättsförsvarare. Gränsen mellan Colombia och Venezuela har länge präglats av kris i flera lager: en migrationskris, en försämrad situation för mänskliga rättigheter, brutna diplomatiska relationer, geopolitiska spänningar, icke-statliga väpnade aktörer som rör sig mellan länderna samt en illegal ekonomi.

Civil Rights Defenders har bidragit med stöd till förföljda organisationer och personer i Arauca efter attacker, bland annat genom Akutfonden, och bidragit till deras påverkansarbete gentemot colombianska myndigheter och internationella aktörer med närvaro i regionen. För att lyfta utmaningarna, men framför allt för att peka på nya lösningar, har Civil Rights Defenders sammanställt rapporten ”Bridging the border between Colombia and Venezuela – EU support for peace and human rights”. Den introducerar ett gränsöverskridande tillvägagångssätt för att angripa problemen och innehåller policyrekommendationer till EU och dess medlemsstater.

Med en ny colombiansk regering på plats under 2022 – som tydligt har uttalat sin avsikt att förbättra situationen längs gränsen – finns en möjlighet för EU och dess medlemsstater att främja innovativa och konkreta policyer som kan bidra till fred och respekt för mänskliga rättigheter på båda sidor av gränsen.

– Det finns inga nationella lösningar på krisen längs gränsen. Utmaningarna måste konfronteras på båda sidor samtidigt. Det blir inte fred och demokrati på den ena sidan gränsen förrän det också blir det på den andra, säger **Erik Jennische**, chef för Latinamerikaavdelningen på Civil Rights Defenders.

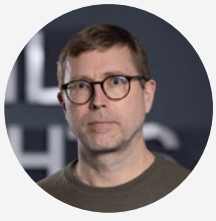

EUROPRIDE 2022 I BELGRAD – EN HISTORIA ATT VARA STOLT ÖVER

Den 17 september 2022 samlades nästan 10 000 människor med regnbågsparaplyer, flaggor och banderoller på Belgrads gator, i en historisk EuroPride-parad för att marschera tillsammans för solidaritet och kärlek. EuroPride 2022 har blivit den största och viktigaste paraden, inte bara för Serbien utan för hela västra Balkan. Paraden genomfördes trots stort motstånd och tre formella beslut från myndigheterna om att den skulle förbjudas. Det visar på den kamp som många organisationer, aktivister och hbtqi-personer tvingas föra.

År 2019 valdes Belgrad Pride, med överväldigande majoriteten av rösterna, att vara värd för EuroPride 2022 i den serbiska huvudstaden. För första gången någonsin skulle EuroPride hållas i en stad i sydöstra Europa, en region med en turbulent historia av hbtqi-aktivism och våldsam homofobi.

Men bara veckor före evenemanget meddelade Serbiens president att EuroPride i Belgrad, som var planerad att äga rum under sju dagar i september, skulle ställas in. Uttalandet väckte starka reaktioner från allmänheten, aktivister, civilsamhället och politiska partier, såväl i Serbien, som i hela Europa. Ett intensivt arbete för att överklaga beslutet inleddes, då staten kan förbjuda ett evenemang men aldrig ställa in det. Arrangörerna var övertygade om de skulle få gehör och fortsatte förbereda för evenemanget.

EuroPride-veckan 2022 invigdes officiellt i Belgrad den 12 september. Men dagen efter överlämnade den serbiska polisen det officiella meddelandet om att Pride-veckans grande finale, Pride-paraden, var förbjuden. Så sent som dagen innan den planerade marschen visste vi inte om vi skulle kunna genom föra paraden. Ändå gick vi. Trots kraftigt regn samlades rekordmånga människor ut på Belgrads gator, för att försvara mänskliga rättigheter och för att stå upp för kärlek och jämlikhet.

Paraden är alltid höjdpunkten på alla Pride-festivaler. Ingen Pride utan parad. Men utöver finalen bestod EuroPride-veckan i Belgrad av mer än 130 evenemang inklusive en internationell konferens om mänskliga rättigheter, konstutställningar, teaterpjäser, föreställningar, filmvisningar, konserter och informella sammankomster.

Den internationella människorättskonferensen blev, tillsammans med paraden, en av de viktigaste händelserna under Pride-veckan. Den fyra dagar långa konferensen organiserades av Civil Rights Defenders och samlade mer än 1 000 deltagare från hela världen. Bland annat ledamöter från Europaparlamentet, tjänstemän från EU-länder och ambassadörer. Det skapade ett utrymme för lärande, diskussion och utbyte av erfarenheter för att skapa en bättre morgondag.

Sedan många år har Civil Rights Defenders varit en viktig del av och arbetat aktivt med Belgrad Pride. Vi är därför mycket stolta över att även vara en del av den historiska EuroPride 2022 i Belgrad, evenemanget som har blivit ett stort steg för hbtqi-rättigheter i och utanför västra Balkan. Förutom Belgrad Pride är vi också engagerade i att stödja hbtqi-rättigheter och lokala Pride-firanden i regionen, särskilt i Prishtina, Sarajevo, Skopje och Tirana.

> *Vi marscherade och det kommer vi fortsätta göra. EuroPride 2022 i Belgrad är ett historiskt event och ett stort steg för hbtqi-rättigheter på västra Balkan.*
>
> Goran Miletic, Chef för Civil Rights Defenders Europaavdelning

OM CIVIL RIGHTS DEFENDER OF THE YEAR AWARD

Sedan 2013 har Civil Rights Defenders årligen delat ut priset Civil Rights Defender of the Year Award. Priset ges till en människorättsförsvarare som riskerar sin egen säkerhet för att mänskliga rättigheter ska erkännas och respekteras. Personen som tar emot priset måste utföra sitt arbete med fredliga metoder och inom en oberoende människorättsorganisation.

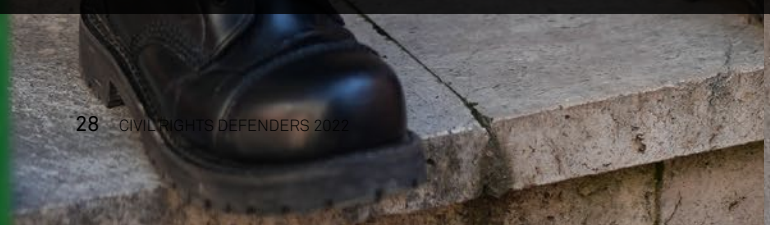

XHENI KARAJ OCH FRANK MUGISHA

CIVIL RIGHTS DEFENDER OF THE YEAR AWARD 2022

– Jag har blivit arresterad, torterad, trakasserad och utsatt för attacker. Nästan alla hbtqi-personer i Uganda lever med den rädslan varje dag, berättar **Frank Mugisha**, grundare av organisation Sexual Minorities of Uganda (SMUG).

500 mil därifrån, i Tirana, vittnar **Xheni Karaj**, medgrundare till albanska organisationen Aleanca LGBT, om hur hon utstår hot från okända: ”Vi ska våldta dig. Vi ska döda dig. Vi ska hugga huvudet av dig”. Under EuroPride i Belgrad, september 2022, attackerades Xheni Karaj på öppen gata av en grupp okända män.

–Man vänjer sig aldrig, och förstår inte varför det händer. Var kommer allt hat ifrån? Varför vill människor attackera mig bara för att jag älskar en person av samma kön? säger Xheni Karaj.

Rätten till sin sexualitet och könsidentitet är grundläggande mänskliga rättigheter, men våld och diskriminering av hbtqi-personer är ett stort problem runt om i hela världen.

Xheni Karaj från Albanien och Frank Mugisha från Uganda är två av världens alla hbtqi-aktivister och människorättsförsvarare, som trots att de arbetar i miljöer där homofobin är utbredd, fortsätter kämpa med imponerade kraft för varje individs rätt till sin sexuella läggning och könsidentitet. År 2022 tilldelades de Civil Rights Defender of the Year Award.

Båda har varit centrala figurer i att bygga upp hbtqi-rörelser i sina länder. Frank Mugisha kom ut när han var tolv år gammal. Då trodde han sig vara den enda homosexuella personen i Uganda. Nu inspirerar han en ung ugandisk generation genom att framträda offentligt och visa sig i medierna.

Xheni Karaj började sin aktivism redan 2009 vid 21 års ålder, efter att ha kommit ut som lesbisk på nationell tv under en het debatt. När en politiker i debattpanelen sa att han skulle skjuta sin son i huvudet om han kom ut som homosexuell, och en annan debattör hävdade att homosexuella inte existerar i Albanien, kunde Xheni inte hålla tyst. Hon ställde sig upp i publiken och bad om mikrofonen. Hon blev talesperson för den albanska hbtqi-rörelsen över en natt. Xheni är nu en av de mest inflytelserika hbtqi-aktivisterna i Albanien och västra Balkanregionen.

Även om situationen har förbättrats sedan Xheni Karaj började sin aktivism kvarstår många problem som fysiskt våld, mobbning, svårigheter att hitta arbete och bristande tillgång till hälso- och sjukvård för hbtqi-personer.

– Priset får mig att inse att vi faktiskt åstadkommit en revolution i Albanien. Vi började när folk inte ens trodde att vi fanns i landet, de trodde att homosexualitet var en sjukdom du får från Väst. Vi har fått människor att inse att vi existerar och att vi är stolta över oss själva, säger Xheni Karaj.

Att verka som offentlig person och representant för en hbtqi-organisation i ett land där homofobin fortfarande är stark är en stor risk och kräver mycket mod. 2011 mördades Frank Mugishas vän och kollega David Kato. Tragedin påverkade både Frank och alla som var involverade i hbtqi-rörelsen i landet.

– När David mördades kände jag först smärta. Sen förvandlades smärtan till ilska. För det här handlar inte bara om mig. På en dag kan det komma upp till 20 personer till SMUG-centret för att berätta om attacker, vräkningar och gripanden, och be om stöd.

Under sommaren 2022 trakasserades SMUG:s medarbetare och flera häktades. I augusti stängde myndigheterna ned Franks organisation. Men trots de svåra omständigheterna är han fast besluten att stanna i Uganda och kämpa för hbtqi-rättigheter.

På grund av riskerna som Frank och Xheni möter är de båda aktva deltagare i Civil Rights Defenders säkerhetssystem Natalia Project.

ENGAGEMANGET OCH STÖDET VÄXER

Under 2022 flyttade vi fram våra positioner för vårt kommunikations- och insamlingsarbete och vi har sett ett allt större engagemang och stöd för vårt arbete för mänskliga rättigheter. Våra digitala kanaler fortsätter växa, där vi riktar strålkastarljuset mot de framstående människorättsförsvarare som vi samarbetar med världen över. Under året ökade vi vårt genomslag i press och media i Sverige med 60 procent.

Vi sjösatte även flera lyckade kampanjer och event med stor genomslagskraft. Sammantaget bidrog det till att vi ökade vår kännedom i Sverige till 47 procent (mätt mars 2023) samt dubblerade antalet givare till organisationen.

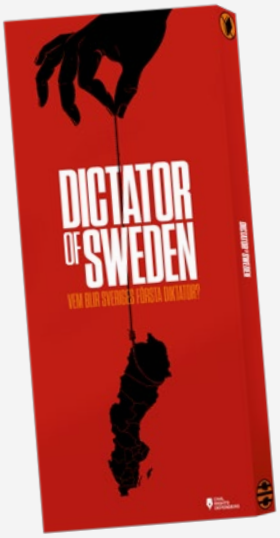

DICTATOR OF SWEDEN

Vintern 2021 tog vi fram brädspelet Dictator of Sweden, ett sällskapsspel som visar hur en nedmontering av Sveriges demokrati skulle kunna utspela sig. Spelet blev en succé och under 2022 fortsatte vi arbeta med spelet som en del i upptakten inför riksdagsvalet i Sverige för att understryka vikten av att skydda Sveriges demokrati. Efter valet, i samband med vår granskning av Tidöavtalet, fick vi tillfälle att utveckla arbetet ytterligare då vi adderade nya spelkort, baserade på verkliga förslag från avtalet. Vi skickade även ut korten, kallade Tidö Edition, till samtliga riksdagspolitiker i julklapp.

Både kampanjen Dictator of Sweden och Diktaturkompensera har nominerats till ett flertal kommunikationspris både i Sverige och utomlands. Kampanjen vann ett Silverägg i svenska pr-branschens pris för ”årets bästa, mest nyskapande och smartaste kommunikation”. Vi belönades med Stenbeckspriset för Årets organisation, och tog hem pris för ”gamification” i det prestigefyllda Sabre Award.

ALMEDALEN

Som del av upptakten inför riksdagsvalet deltog vi i Almedalsveckan i juli. Dagen innan veckan drog i gång publicerade vi en debattartikel i Dagens Nyheter, där vi lyfte sju förslag för att skydda den svenska demokratin – förslag som sedan var bärande under hela veckans evenemang och lyftes där tillfälle gavs.

Vi rivstartade även veckan med att bjuda in till “Almedalens roligaste spelkväll”. Över 250 personer från civilsamhälle, ungdomspartier, riksdagsledamöter och företag kom till St. Clemens kyrkoruin för att spela vårt brädspel Dictator of Sweden. Spelet hade vi också för tillfället uppdaterat med sju nya spelkort som var just de förslagen för en stärkt demokrati som vi skrivit om på DN Debatt. Spelkvällen listades som ett av de tio viktigaste eventen under Almedalen 2022 av Makthavare.se.

Vårt debattinlägg och spelkvällen följdes också upp med ett panelsamtal där tre riksdagsledamöter, Jessica Wetterling (V), Joar Forsell (L) och Ida Drougge (M) samtalade med vår chefsjurist John Stauffer om partiernas inställning till våra förslag på ett utökat skydd av demokratin.

Palmer och politiska fångar på Kuba

DIKTATURKOMPENSERA

Vintern 2022 lanserade vi en kampanj för att lyfta att nära hälften av världens länder idag är autokratier eller diktaturer. Flera av dessa länder är populära vinterresmål dit många svenskar åker på semester. Därför lanserade vi möjligheten att diktaturkompensera. Vi tog fram ett unikt uträkningsverktyg som räknade fram en summa att skänka till vårt arbete för mänskliga rättigheter, baserat på resans längd, svenskarnas genomsnittliga kostnad per dagunder utlandsresor, momssatsen och hur autokratiskt landet är. Landets grad av autokrati baserades på V-dem institutets årliga demokrati-index. Kampanjen syntes i Stockholms tunnelbana och fick stor uppmärksamhet och genomslag i både traditionella och sociala medier.

ÅRSREDOVISNING

ORGANISATIONSNR 802011–1442
HÄRMED AVGER STYRELSEN OCH EXECUTIVE DIRECTOR FÖR CIVIL RIGHTS DEFENDERS ÅRSREDOVISNING FÖR VERKSAMHETSÅRET 2022.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Civil Rights Defenders är en människorättsorganisation som är politiskt och religiöst obunden. Organisationen försvarar människors medborgerliga och politiska rättigheter samt stärker människorättsförsvarare som är utsatta för risker i Sverige och i de länder i världen där respekten för de mänskliga rättigheterna är som sämst. Civil Rights Defenders har sitt huvudkontor i Stockholm och bedriver påverkansarbete, juridiska processer och informerar om situationen när det gäller mänskliga rättigheter globalt.
Säte: Stockholm

VISION OCH UPPDRAG

Civil Rights Defenders vision

En värld med demokratiska samhällen där vi alla åtnjuter medborgerliga och politiska rättigheter.

Civil Rights Defenders uppdrag

Vårt uppdrag är att försvara medborgerliga och politiska rättigheter tillsammans med människorättsförsvarare, för att öka deras säkerhet, kapacitet och tillgång till rättvisa.

Vi är del av en global rörelse av människorättsförsvarare och samarbetar med dem som är utsatta för risk. Genom juridiska processer och påverkansarbete ställer vi stater, individer och icke-statliga aktörer till svars för människorättskränkningar.

Vi står upp för de normer och värderingar som uttrycks i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter samt i andra relevanta instrument för mänskliga rättigheter. Vi uppmuntrar människor att nyttja dessa rättigheter för att främja demokratiska samhällen.

VARFÖR ÄR CIVIL RIGHTS DEFENDERS ARBETE VIKTIGT?

Med utgångspunkt i principen om allas lika värde arbetar Civil Rights Defenders för en värld med demokratiska samhällen där vi alla åtnjuter medborgerliga och politiska rättigheter. Konflikter och människorättskränkningar präglar vår värld i allt högre grad och ett välfungerande, starkt och lokalt civilsamhälle blir allt viktigare. Civil Rights Defenders vill driva politik, näringsliv och civilsamhälle framåt genom att samarbeta och utvecklas tillsammans i de viktiga frågorna om mänskliga rättigheter. Vi tror att vårt engagemang, och expertis inom våra kunskapsområden, bidrar till förändring och till en bättre värld för alla.

MÅL

Civil Rights Defenders övergripande mål för strategiperioden 2020–2022 är att utöka utrymmet för människorättsförsvarare genom att förbättra deras säkerhet och kapacitet, samt öka kunskapen om och ansvarutkrävande av de medborgerliga och politiska rättigheterna.

1. **Stödja människorättsförsvarare som är i behov av säkerhet genom att;**
   - erbjuda akutstöd och innovativa säkerhetslösningar.
   - genomföra utbildning i digital, fysisk och psykosocial säkerhet.
2. **Stärka lokala människorättsförsvararares arbete och öka deras kapacitet att påverka och driva förändring genom att:**
   - bidra med kompetensutveckling och aktivitetsstöd.
   - bidra med långsiktigt stöd för organisationsutveckling.
3. **Stödja människor att utkräva sina medborgerliga och politiska rättigheter och förmå stater att ta ansvar för de mänskliga rättigheternas genomförande genom att:**
   - granska och påverka lagstiftning och tillämpningen av mänskliga rättigheter.
   - öka tillgången till rättshjälp och driva juridiska processer.
4. **Stärka kunskapen om de medborgliga och politiska rättigheterna genom att:**
   - öka tillgången till information för människorättsförsvarare.
   - informera, driva kampanj och bilda opinion för att öka allmänhetens kunskap och för att påverka stater och beslutsfattare.

ARBETSMETODER

Säkerhet och innovation

Människorättsförsvarare världen över utsätts regelbundet för hot, trakasserier, och godtyckliga fängslanden av auktoritära regimer. Genom utbildningar, akutstöd och innovativa säkerhetslösningar bidrar Civil Rights Defenders till att människorättsförsvarare ska kunna fortsätta sitt viktiga arbete. Tillsammans med partnerorganisationer utbildar organisationen inom bland annat digital, fysisk och psykosocial säkerhet.

Starka människorättsaktörer
Ett starkt civilsamhälle som kan hävda medborgarnas rättigheter är Civil Rights Defenders grundidé och nyckeln till en hållbar demokrati. Organisationen arbetar tillsammans med lokala människorättsorganisationer och bidrar med kompetensutveckling och långsiktigt stöd för att öka deras kapacitet att driva förändring.

Ställ makten till svars
Grundläggande fri- och rättigheter måste respekteras och Civil Rights Defenders utkräver ansvar och upprättelse när det inte sker. På egen hand, eller i samarbete med människorättsförsvarare, granskar organisationen makthavare, driver rättsfall och ställer såväl stater som andra aktörer till svars för brott mot mänskliga rättigheter.

Kunskap leder till förändring
Att känna till sina rättigheter är en förutsättning för att kunna hävda dem. Civil Rights Defenders arbetar för att öka kunskapen om och engagemanget för de medborgliga och politiska rättigheterna, och för att påverka stater och beslutsfattare på nationell och internationell nivå. Genom att informera, driva kampanj och bilda opinion stärks engagemanget för demokrati och mänskliga rättigheter i Sverige och globalt.

ORGANISATION

Civil Rights Defenders är en ideell organisation för mänskliga rättigheter. Gerald Nagler var organisationens grundare och hedersordförande fram till sin bortgång i juli 2022. Årsmötet är organisationens högsta beslutande organ. Civil Rights Defenders är en medlemsorganisation med enskilda medlemmar. För att bli medlem krävs att man stödjer organisationens ändamål och grundläggande värderingar (som uttrycks i internationella överenskommelser om de mänskliga rättigheterna) samt att man är beredd att verka för dessa. Organisationens verksamhet finansieras inte primärt av medlemsavgifter från medlemmar utan genom insamling och erhållna bidrag.

Medlemsavgiften för 2022 var 300 kronor. Årsmötet utser en styrelse som vid årsskiftet 2022/2023 utgjordes av åtta ledamöter, varav fem kvinnor och tre män. Under året har sex styrelsemöten hållits, varav tre sedan årsmötet i maj 2022. Det utgår ingen ersättning för det arbete styrelsens ordförande och ledamöter utför.

CIVIL RIGHTS DEFENDERS STYRELSE

Vid årsmötet 2022 den 24 maj valdes Hanna Gerdes till ny ordförande. Caroline Thunved och Noura Berrouba valdes in som ledamöter. Benedicte Berner, Carin Norberg, och Fredrik Andersson lämnade styrelsen till årsmötet 2022.

- Hanna Gerdes, (folkrättsjurist) styrelseordförande (Närvarande 3/3 styrelsemöten)
- Benedicte Berner, (statsvetare) styrelseordförande (Närvarande 3/3 styrelsemöten)
- Anne Ramberg, (advokat) ledamot (Närvarande 6/6 styrelsemöten)
- Caroline Thunved, (vd Sveriges kommunikatörer) ledamot (Närvarande 2/3 styrelsemöten)
- Carin Norberg, (f.d. direktör Nordiska Afrikainstitutet) ledamot (Närvarande 3/3 styrelsemöten)
- Christian Åhlund, (advokat) ledamot (Närvarande 6/6 styrelsemöten)
- Christoffer Lindblad, (grundare och partner, Pelago AB) ledamot (Närvarande 6/6 styrelsemöten)
- Fredrik Andersson, (entreprenör) ledamot (Närvarande 3/3 styrelsemöten)
- Lars Häggström, (Senior Advisor, IMD Business School) ledamot (Närvarande 6/6 styrelsemöten)
- Lena Svensson, (ekonom) ledamot (Närvarande 5/6 styrelsemöten)
- Noura Berrouba, (Ordförande LSU Sveriges ungdomsorganisationer) ledamot (Närvarande 3/3 styrelsemöten)

VALBEREDNING

Kerstin Brunnberg, Catarina Mannerfelt och Carin Norberg utgör valberedning sedan årsmötet 2022.

EXEKUTIV CHEF

Anders L. Pettersson

MEDLEMMAR

Under 2022 hade Civil Rights Defenders 15 medlemmar (2021:20).

CIVIL RIGHTS DEFENDERS PERSONAL

Civil Rights Defenders arbete utförs i huvudsak av de anställda vid organisationens huvudkontor i Stockholm, vid regionkontoren eller med tjänstgöring i Asien, Afrika, Belgrad, Bogotá, Bryssel, Istanbul, Pristina, Sarajevo, Tbilisi & Tirana. Antalet anställda vid organisationens 11 kontor var vid årsskiftet 2022/2023 totalt 101 personer, jämfört med 97 personer vid årsskiftet 2021/2022.

Fördelningen per kontor	
Stockholm	67
Asien	1
Afrika	5
Belgrad	8
Bogotá	8
Bryssel	2
Istanbul	2
Pristina	2
Sarajevo	2
Tblisi	2
Tirana	2
Totalt	**101**

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Året inleddes med oroligheter i Eurasienregionen och kulminerade med Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Detta var en stor påfrestning för organisationens medarbetare som i snabb takt fick göra omprioriteringar i verksamheten, samtidigt som arbetsbelastningen ökade. Även arbetet med partners påverkades direkt eller indirekt.

I april beslutade regeringen att begränsa Sidas utbetalningar till biståndsarbetet under 2022. Beskedet medförde ett intensivt och tidskrävande arbete med att ta fram nya finansiella prognoser för 2022 och anpassa verksamheten utifrån de nya ramarna.

Under våren och inför valet i september bjöd Civil Rights Defenders in samtliga partier till dialog. Samtidigt granskades samtliga partiers valmanifest och lagom till Almedalen 2022 presenterade organisationen en rapport och även 20 förslag för att skydda demokratin.

Med stöd av treårsstrategins sista år har Civil Rights Defenders tillväxtresa fortsatt. Vid utgången av 2022 hade organisationen 101 anställda fördelat på 11 kontor, jämfört med 97 personer vid årsskiftet 2020/2021. I oktober öppnade Civil Rights Defenders kontor i Tbilisi – Georgien är det senaste i raden av länder där organisationen är registrerad.

Den 23 juli gick Civil Rights Defenders hedersordförande och grundare Gerald Nagler bort efter en kort tids sjukdom. Geralds gärning kan inte nog understrykas och ledning och styrelse fortsätter att driva organisationen i Geralds anda (se även sidan 8 och 9).

Sent på våren och under sommaren pågick förberedelser för EuroPride i Belgrad, där Civil Rights Defenders stod som huvudarrangör. En mängd uttalande och utspel från den serbiska regeringen inför EuroPride gjorde att många valde att inte delta. Tack vare intensiva förhandlingar mellan Civil Rights Defenders och den serbiska regeringen kunde evenemanget ändå genomföras.

Efter valet 2022 gjordes även en analys av det s.k. Tidö-avtalet mellan regeringspartierna och Sverigedemokraterna. Analysen kan sammanfattningsvis sägas peka på ett antal förslag som riskerar att hamna i strid med svensk grundlag och internationella åtaganden om de skulle realiseras. Civil Rights Defenders analys fick stor uppmärksamhet och ökade organisationens närvaro i media och medförde även att ett stort antal aktörer – från civilsamhälles organisationer till politiska partier – hörde av sig för samtal och dialog. Under sista kvartalet inleddes även en serie möten med statsråd och andra företrädare för den nya regeringen.

Efter två år av pandemi kunde Defenders' Days Conference arrangeras i oktober, med syfte att stärka kapacitet och nätverkande mellan människorättsförsvarare. Totalt deltog närmare 210 människorättsförsvarare från 51 länder, tillsammans med Civil Rights Defenders personal och externa gäster. Konferensen var mycket uppskattad och utvärderingen visade att behov av återhämtning och nätverkande värderas väldigt högt av våra partners.

Under våren genomfördes Civil Rights Defenders årliga prisutdelning på Fotografiska Museet i Stockholm. Människorättsförsvararna och hbtqi-aktivisterna Frank Mugisha från Uganda och Xheni Karaj från Albanien tilldelades organisationens utmärkelse "Civil Rights Defender of the Year Award 2022". Xheni och Frank fick priset för sitt starka engagemang för mänskliga rättigheter som inspirerar hbtqi-aktivister runtom i världen.

2022 års julkampanj, med fokus på svenskars semestrar i icke-demokratiska länder, har fått en rad nomineringar och ytterligare stärkt organisationens varumärke i breda målgrupper.

Under hela året pågick ett strategiarbete som tog sin början efter sommaren 2021. Det har varit en gedigen process som resulterat i en långsiktig strategi för 2023–2030. Den nya strategin bygger vidare på den treåriga strategin som löpte ut vid årsskiftet 2022/2023. Den nya strategin har säkerhet, kapacitet, engagemang och ansvarsutkrävande som strategiska målsättningar. Strategin kommer att ses över årligen för att säkerställa relevans och rätt fokus för organisationen.

MÅLUPPFYLLELSE

2022 är sista året i Civil Rights Defenders treåriga strategi 2020–2022. Målet har varit att utöka utrymmet för människorättsförsvarare genom att förbättra deras säkerhet och kapacitet, samt öka kunskapen om, och utkrävande av ansvar för medborgerliga och politiska rättigheter. Fokus har varit att öka vår kapacitet både internt och hos våra partners. Organisationen har vuxit i alla regioner, vilket inneburit ökade resurser och större kapacitet till våra partners. Under pandemin ökade det repressiva läget i många regioner, och vår viktigaste roll var att se till att våra partners kunde fortsätta sitt arbete. Säkerheten för människorättsförsvarare har förvärrats och efterfrågan av säkerhetsstöd har ökat lavinartat varje år. Vår Akutfond har tagit emot och behandlat cirka 4 500 akutstöd under perioden, och ökat med 60 procent bara under förra året.

Exempel på uppfyllda mål 2022

2 267 människorättsförsvarare och/eller medlemmar i deras familjer i 34 länder i 5 regioner har under 2022 tagit emot akutstöd från Civil Rights Defenders. Tack vare våra insatser har omkring 91 procent av mottagarna kunnat fortsätta sitt arbete för mänskliga rättigheter.

I Ukraina bidrog Civil Rights Defenders med första hjälpen-kit, försäkringar och skottsäkra västar samt även psykosocialt stöd till oberoende media, vilket har lett till att ukrainska journalister kunnat fortsätta att rapportera från frontlinjen. Vi bidrog också, via Akutfonden, till att människorättsförsvarare tillfälligt kunnat evakuera och flytta till säkra platser, så att de har kunnat fortsätta sitt arbete. Vidare har vi samarbetat med organisationer som dokumenterar krigsförbrytelser och andra kränkningar av mänskliga rättigheter.

EuroPride samlade nästan 10 000 människor i en historisk Pride-parad. Det var första gången EuroPride hölls i sydöstra Europa, en region med turbulent historia av hbtqi-aktivism. Den människorättskonferens som genomfördes i Civil Rights Defenders regi samlade drygt 1 000 deltagare från hela världen. Konferensen ledde till lärande, diskussion och utbyte av erfarenheter för att dessa frågor ska kunna fortsätta drivas framgångsrikt.

I Burma har organisationen stöttat åtta partners som arbetar med en mängd olika människorättsfrågor i landet. Deras arbete bidrog till ansvarsutkrävande för internationella brott som utförts i Burma. Sedan militärkuppen 2021 har människorättsorganisationer arbetat under osäkra och farliga förhållanden. Civil Rights Defenders har stöttat dem genom att förbättra deras kapacitet och finansiella hållbarhet och även hjälpt dem med stresshantering för människorättsförsvarare.

Den nya strategin som gäller för 2023–2030 har ett stort fokus på effektuppföljning och rapportering av dessa kommer att utvecklas under kommande år.

ANVÄNDNING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Civil Rights Defenders alla tillgångar är placerade på bankkonton. Några andra finansiella instrument har inte använts.

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Arbetsmiljö

Under året har Civil Rights Defenders arbetsmiljöarbete fokuserats på att under ordnade former erbjuda stora delar av personalen möjlighet att jobba på distans samtidigt som kontoret i Stockholm ställt om till flexikontor.

Som en del av processen har en referensgrupp bestående av chefer, skyddsombud samt fackliga representanter tillsatts. Gruppen har givit rekommendationer och fungerat som bollplank till projektledningen.

En policy har tagits fram med tydliga riktlinjer för distansarbetet samt träning av chefer i att leda på distans. En utvärdering av förändringarna planeras att genomföras under 2023.

Som ett led i att stärka organisation ledningsfunktion inrättades ett Ledarskaps forum för chefer med personalansvar. Forumet träffades 10 gånger under året.

HR-chefen har tillsammans med exekutiv chef haft regelbunden samverkan med skyddsombudet och fackklubben för att systematiskt kunna följa upp arbetsmiljöarbetet. Under året genomfördes även en skyddsrond på Östgötagatan 90.

Personalenkät

I slutet av 2022 genomförde Civil Rights Defenders sin årliga medarbetarundersökning. Ledarskapsindex minskade något från 79 till 78 och engagemangsindex från 85 till 83.

Jämställdhets- och mångfaldhetsarbete

Civil Rights Defenders är en internationell organisation med anställda från länder runt hela världen. Inom organisationen pratas fler än 20 olika språk. Civil Rights Defenders jobbar med komptensbaserad rekrytering som standard i ett led att öka och säkerställa mångfalden i organisationen. I vår uppförandekod, som alla anställda och praktikanter skriver under, ges tydliga riktlinjer kring allas lika värde och hur organisationen ska agera om det upptäcks, eller någon själv utsätts för, trakasserier eller diskriminering.

Kollektivavtal och kompetensutveckling
Civil Rights Defenders har kollektivavtal för tjänstemän genom FREMIA, Unionen och Akademikerförbunden och gäller medarbetare anställda i Sverige. För medarbetare anställda vid utländska lokalkontor gäller lokal lagstiftning och avtal. Kompetensutveckling diskuteras i samband med de årliga medarbetarsamtalen. Utvecklingsplaner och mål skrivs in i individuella måldokument för varje år.

Inköp och resor
I enlighet med organisationens miljöpolicy skall såväl ekonomisk som social och miljömässig hänsyn tas vid inköp av service, utrustning och material till kontoren, samt i all övrig upphandling. Vid resor och transport skall de mest miljövänliga alternativen väljas när det är möjligt. Civil Rights Defenders tar ansvar för avfall genom sopsortering och återanvändning av material och använder el från förnybara energikällor.

RISKBEDÖMNING OCH RISKHANTERING

Civil Rights Defenders arbetar med systematisk riskbedömning och riskhantering genom att identifiera, analysera och verka för att oförutsedda händelser eller omständigheter inte får negativ påverkan på verksamheten och förväntade resultat. Genom att analysera, dokumentera och följa upp risker noggrant och systematiskt kan negativa effekter undvikas eller mildras. I riskarbetet skiljer verksamheten mellan interna risker, till exempel bristen på adekvata personella resurser, kapacitet eller ledningsfunktioner, rapportering av resultat, finansiell kontroll samt korruption, och externa risker, till exempel oväntade politiska, institutionella, ekonomiska, miljömässiga, sociala eller tekniska omständigheter. Civil Rights Defenders arbetar med integrerad riskhantering, vilket innebär en kontinuerlig, proaktiv och systematisk process för att förstå, hantera och kommunicera risker från ett brett perspektiv. Det innebär också att fatta strategiska beslut som bidrar till att uppnå organisationens övergripande mål.

Civil Rights Defenders styrelse gör årligen en bedömning av de risker som rapporteras av ledningen och hur dessa har hanterats. Baserat på analysen av riskbedömning och riskhantering, beslutar styrelsen årligen om en riskhanteringsplan och bedömer i vilken utsträckning den ska påverka strategiska beslut och verksamhetsinriktningar framåt. Civil Rights Defenders verkar i länder med hög korruptionsrisk och där människorättsarbete i många fall är förbjudet. Därför är det viktigt att arbeta förebyggande. Organisationen har en nolltoleranspolicy mot korruption och en arbetsgrupp mot korruption som består av representanter från ledning och styrelsen. Arbetsgruppen hanterar rapporterade misstankar om korruption och upprätthåller och utvecklar goda rutiner för efterlevnad av policyn. Under året har policyn uppdaterats och formulär för visselblåsning på organisationens hemsida har förtydligats för att underlätta rapportering av eventuella misstankar om korruption.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Under året har organisationen gjort ett negativt verksamhetsresultat om -4 069 tkr. Anledningen till ett negativt verksamhetsresultat är flera men beror framför allt på det minskade InfoKom-stödet från Sida i kombination med kostnaden för egeninsatsen i relation till Sidas SPO-program. Även ökade säkerhetskostnader i relation till EuroPride har påverkat verksamhetsresultatet.

Organisationens resultat efter finansiella poster var positivt med 3 836 tkr, en försämring mot föregående år med cirka 30 procent. Det positiva finansiella resultatet kan härröras till en positiv valutaeffekt. Organisationen har även fortsatt att öka sina insamlade medel med 15 procent jämfört med 2021.

Organisationens eget kapital, som förbättrades under året, kommer även fortsatt att vara i fokus framåt för att säkra en hållbar tillväxt med bibehållen och helst ökad soliditet. Resultatet om 3 836 tkr överförs i ny räkning. Balanserat eget kapital uppgår därmed till 15 251 tkr.

INSAMLING

Civil Rights Defenders verksamhetsintäkter under 2022 uppgick till totalt 181 878 tkr, vilket är en ökning med 57 007 tkr jämfört med 2021 eller 46 procent. Intäkterna kommer både från statliga och privata finansiärer och avser både gåvor och bidrag.

För att säkerställa fortsatt finansiell styrka och långsiktig stabilitet kommer organisationen, i enlighet med sin strategi 2023–2030, att arbeta för att diversifiera givarportföljen, där ökad insamling från privata finansiärer blir fortsatt viktigt. Avsikten är även att fortsätta utveckla samarbeten med företag, stiftelser och filantroper för att ha en mer diversifierad finansiering för organisationen och därmed sänka risken att vara för hårt knuten till en givare.

Civil Rights Defenders är medlem i Giva Sverige som förespråkar etisk och professionell insamling och arbetar för ett ökat givande i Sverige samt att förbättra förutsättningarna för insamling av gåvor.

Organisationen har märkningen Tryggt Givande, en kvalitetsstämpel som innebär att de uppfyller Giva Sveriges Kvalitetskod för etisk och ekonomisk insamling samt internkontroll och styrning. Civil Rights Defenders har ett 90-konto och arbetar i enlighet med de riktlinjer som satts upp av Svensk Insamlingskontroll.

Statliga bidrag
Under 2021 uppgick Civil Rights Defenders bidragsintäkter från statliga finansiärer till totalt 122 016 tkr vilket är en ökning mot föregående år på 40 533 tkr eller nästan 50 procent. De största givarna är Sida och UD följt av Arvsfonden och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Bidragen från statliga aktörer är viktiga för ett långsiktigt arbete både i världen och i Sverige.

Stiftelser och organisationer
Stiftelser och organisationer är viktiga finansiärer för Civil Rights Defenders. De största givarna under 2022 var Open Society Foundation, CIVICUS, National Endowment for Democracy, Gerald och Monica Naglers Stiftelse samt Foundation for Democracy and Pluralism.

Allmänheten
Under året samlade Civil Rights Defenders in 9 692 tkr från privatpersoner, en ökning med drygt 2 767 tkr eller 40 procent jämfört med föregående år. Under 2022 dubblerades antalet privatpersoner som bidrar till vår verksamhet, ökningen är ett tydligt resultat av flera års engagemangsfokus och framgångsrikt rekryterings- och lojaliseringsarbete från lead till givare. Resultatet påverkas av den stora givarviljan att stötta människorättsförsvarare som drabbats av kriget i Ukraina samt stort gensvar från allmänheten i form av gåvor i samband med vår granskning kring riksdagsvalet i Sverige.

Månadsgivande är fortsatt viktigt då det möjliggör en långsiktig planering och stabilitet samt minskar administrationskostnaderna. Att växa givarbasen genom nyrekrytering tillsammans med fortsatta uppgraderingsaktiviteter är fortsatt prioriterat kommande år.

Företag
Under året bidrog företag och organisationer med 22 572 tkr till Civil Rights Defenders genom antingen långsiktiga samarbeten, eller genom att ge en engångsgåva. 2021 var motsvarande intäkter från företag 16 414 tkr vilket motsvarar en ökning på 38 procent. Gåvor och bidrag från företag har stor betydelse för att möta utmaningarna framåt och verksamheten har fortsatt fokus på att stärka samarbeten med företag och organisationer. Civil Rights Defenders är sedan 2013 förmånstagare till Svenska Postkodlotteriet, och erhöll 10 000 tkr 2022. Andra viktiga samarbeten som bidrog till verksamheten var bland annat Microsoft, Coca cola, Grindr, Ikea, Tele 2, Svenska Olympiska och Paralympiska kommittéerna, Neptunia Invest AB, Weekday och Twitter.

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING SAMT VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Trenden med autokratisering har fortsatt och graden av frihet för den genomsnittliga människan är tillbaka till nivåerna för 1986. Idag lever 72 procent av världens befolkning i vad som kan klassas som icke fullt demokratiska länder. Det kan konstateras att pandemin accelererade denna trend.

Mot bakgrund av detta är Civil Rights Defenders nya strategi tidsenlig och relevant för att stärka formella och informella aktörer i civilsamhällen i länder. Vår förändringsteori bygger bland annat på att det finns starka och oberoende civilsamhällen som kan utföra en motståndskraft till auktoritära strömningar.

Arbetet med strategin förväntas gå in i nästa fas med fokusområden som ska realisera strategins mål. Arbetet innefattar diversifiering av intäktsströmmar, fortsatt arbete med HR-infrastruktur och organisationsutveckling för att göra Civil Rights Defenders verksamhet långsiktigt hållbar och motståndskraftig. Expansion och tillväxt måste fortsatt ha en strategisk balans så att våra förmågor att arbeta med partners och för mänskligas rättigheter matchas med tillräcklig organisatorisk kapacitet. Det är bland annat därför vi kommer ha ett särskilt fokus på ledarskap och att stärka chefer i organisationen. Vi kommer fortsatta attrahera och utveckla den talang som vi rekryterar och för det krävs gott och sunt ledarskap på alla nivåer.

En osäkerhetsfaktor som kan påverka kommande år är förväntade kontrakterade intäkter från Sida. I takt med att nya regeringen meddelat en neddragning i biståndet och fryst stödet till olika regioner uppstår en risk i verksamhetsplaneringen. Både tidigare och nuvarande regeringar har flaggat för ett skifte i biståndspolitiken, vilket gör att läget för Civil Rights Defenders inte kan anses lika stabilt som tidigare. Arbetet med att hitta nya och mer diversifierade intäkter har intensifierats genom ett fokusområde i strategin, och kommer att pågå under hela 2023.

KODRAPPORT ENLIGT GIVAS RIKTLINJER

Civil Rights Defenders följer Giva Sveriges kvalitetskod – se www.givasverige.se.

INTÄKTER

Totala verksamhetsintäkter 2022: 181 878 tkr (2021: 124 871 tkr). Intäkterna fördelas enligt följande:

- **Statliga finansiärer** – 67% (65%)
- **Stiftelser och organisationer** –16% (17%)
- **Allmänheten** – 5% (6%)
- **Företag** – 12% (12%)

Yttre cirkeln visar intäkternas fördelning för 2022 och den inre för 2021. Trots en intäktsökning med nästan 50 procent för statliga finansiärer mellan åren 2021 och 2022 ser intäktsfördelningen mellan olika finansiärer nästan ut som året innan, vilket är ett resultat av kraftiga intäktsökningar för de andra typerna av bidragsgivare också.

ÄNDAMÅLSKOSTNADER

Ändamålskostnader för 2022 var 172 269 tkr jämfört med 109 858 tkr 2021, en ökning med 57%.

- **Afrika**– 9% (7%)
- **Asien** – 5% (7%)
- **Eurasien** – 21% (20%)
- **Europa** – 21% (22%)
- **Security and Innovation** – 15% (13%)
- **Latinamerika** – 10% (10%)
- **Sverige** – 11% (13%)
- **Global** – 5% (6%)
- **Övrigt** – 2% (1%)

Yttre cirkeln visar ändamålskostnadernas fördelning för 2022 och den inre för 2021.

FLERÅRSJÄMFÖRELSE

	2022	2021	2020	2019	2018
Totala intäkter inkl ränteintäkter och liknande resultatposter (tkr)	**189 793**	**126 198**	**101 771**	**89 042**	**91 454**
Verksamhetsintäkter	181 878	124 871	101 771	88 954	91 125
Resultat efter finansiella poster	3 836	5 626	2 772	-1 335	-2 384
Ändamålskostnader/totala intäkter	95%	88%	86%	90%	91%
Insamlingskostnader/totala intäkter	4%	6%	5%	4%	5%
Administrationskostnader/totala intäkter	4%	3%	6%	7%	7%
Soliditet	20%	11%	7%	8%	11%

RESULTATRÄKNING

Belopp i kronor

	Not	2022	2021
Verksamhetsintäkter	3		
Medlemsavgifter		4 500	6 000
Gåvor		22 805 099	19 788 455
Bidrag		159 054 241	105 063 272
Övriga intäkter		13 964	13 402
Summa verksamhetsintäkter		**181 877 804**	**124 871 129**
Verksamhetskostnader	4, 5		
Ändamålskostnader	6	-172 269 482	-109 857 887
Insamlingskostnader		-7 175 411	-7 372 644
Administrationskostnader	7	-6 501 527	-3 341 279
Summa verksamhetskostnader		**-185 946 420**	**-120 571 810**
Verksamhetsresultat		**-4 068 616**	**4 299 319**
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	8	7 915 461	1 327 139
Räntekostnader och liknande resultatposter	8	-10 846	-356
Summa resultat från finansiella investeringar		**7 904 615**	**1 326 783**
Resultat efter finansiella poster		**3 835 999**	**5 626 102**
Årets resultat		**3 835 999**	**5 626 102**

BALANSRÄKNING

Belopp i kronor

TILLGÅNGAR	Not	2022-12-31	2021-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	9	1 496 012	1 240 531
Summa materiella anläggningstillgångar		**1 496 012**	**1 240 531**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		34 177	155 448
Aktuell skattefordran		105	37 789
Övriga fordringar		2 822 704	1 472 249
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	2 479 945	2 937 697
Summa kortfristiga fordringar		**5 336 931**	**4 603 183**
Kassa och bank		**70 948 777**	**100 345 709**
Summa omsättningstillgångar		**76 285 709**	**104 948 893**
Summa tillgångar		**77 781 721**	**106 189 424**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ändamålsbestämda medel		0	0
Balanserat resultat		15 251 050	11 415 051
Summa eget kapital		**15 251 050**	**11 415 051**
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		2 365 868	5 317 484
Skatteskulder		385 725	277 376
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	11	49 002 503	80 290 966
Övriga skulder		1 765 835	1 622 505
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12	9 010 740	7 266 043
Summa kortfristiga skulder		**62 530 671**	**94 774 373**
Summa eget kapital och skulder		**77 781 721**	**106 189 424**

KASSAFLÖDESANALYS INDIREKT METOD

Belopp i kronor

Den löpande verksamheten	**2022-01-01 –2022-12-31**	**2021-01-01 –2021-12-31**
Verksamhetsresultat	-4 068 616	4 299 319
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	289 113	207 709
Erhållen ränta	220 723	809
Erlagd ränta	-9 515	-356
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av verksamhetskapital	**-3 568 295**	**4 507 481**
Förändringar i verksamhetskapital		
Förändring av kundfordringar	121 271	-128 484
Förändring av övriga kortfristiga fordringar	-855 019	-379 274
Förändring av leverantörsskulder	-2 951 616	4 103 086
Förändring av övriga kortfristiga skulder	-29 292 086	18 928 176
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**-36 545 745**	**27 030 985**
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-544 594	-104 644
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-544 594**	**-104 644**
Årets kassaflöde	**-37 090 339**	**26 926 341**
Likvida medel vid årets början	**100 345 709**	**72 093 039**
Valutakursdifferenser likvida medel	**7 693 407**	**1 326 330**
Likvida medel vid årets slut	**70 948 778**	**100 345 709**

NOTER

NOT 1 REDOVISNING- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Organisationens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 (K3), Giva Sveriges Styrande riktlinjer för årsredovisning och BFNAR2020:1 (Vissa redovisningsfrågor med anledning av coronaviruset).

RESULTATRÄKNINGEN

Verksamhetsintäkter

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som Civil Rights Defenders erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Civil Rights Defenders. Medlemsavgiften redovisas som intäkt vid erhållen inbetalning från medlemmen. En transaktion där Civil Rights Defenders tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde, utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte, är en gåva eller ett erhållet bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls för att Civil Rights Defenders uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och Civil Rights Defenders har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållet bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva. Gåvor avser främst insamlade medel från privatpersoner, företag och organisationer. Gåvor redovisas enligt kontantprincipen, men om en gåva avser en bestämd tidsperiod periodiseras gåvan över denna period genom avsättning till ändamålsbestämda medel i eget kapital. I den mån det finns på balansdagen avtalade men ej erhållna gåvor från företag och organisationer intäktsförs dessa efter individuell prövning.

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Detta innebär att intäktsredovisning endast sker när det i hög grad är sannolikt att bidraget inte kommer att återkrävas. Intäktsredovisning sker även för bidrag som vidareförmedlas till partnerorganisationer där Civil Rights Defenders ansvarar mot bidragsgivaren. Bidrag är till största del likvida medel från offentligrättsliga organ och omfattar bidragsgivare som Sida, Svenska Institutet, Utrikesdepartementet och Postkodlotteriet. Intäkter som inte har med Civil Rights Defenders primära verksamhet att göra redovisas som Övriga intäkter i den period som avses.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader omfattar ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Gemensamma kostnader såsom kostnader för IT, redovisning, verksamhetsstyrning, och kommunikation fördelas enligt en fördelningsnyckel mellan ändamåls-, insamlings-, och administrationskostnader. Som ändamålskostnader klassificeras sådana kostnader som har direkt samband med att uppfylla Civil Rights Defenders ändamål enligt stadgarna. Här inkluderas bland annat kostnad för personal som är anställd för att möjliggöra genomförande av de verksamheter, inom och utom Sverige, som fastställts av styrelsen, samt omkostnader av administrativ art som är en direkt följd av de åtaganden som Civil Rights Defenders iklätt sig för att uppfylla ändamålen. Till ändamålskostnader räknas även kostnader för opinionsbildning och upplysande verksamhet avseende det uppdrag Civil Rights Defenders har. Även uppföljning, rapportering och revision av projekt utgör ändamålskostnader. I ändamålskostnader ingår även fördelade verksamhetsanknutna stödkostnader. Verksamhetsanknutna stödkostnader fördelas på respektive verksamhet med hjälp av fördelningsnycklar. Insamlingskostnader är kostnader vars syfte är att generera externa intäkter i form av gåvor och bidrag från samtliga givare, det vill säga såväl privatpersoner som företag. Detta omfattar både befintliga givare och arbetet med att söka nya givare genom kampanjer, utskick och underhåll av givarregister. Hit räknas kostnader för trycksaker, porto och lönekostnader. I insamlingskostnader ingår även fördelade gemensamma stödkostnader. Administrativa kostnader är sådana som behövs för att administrera och driva organisationen. Administrationen utgör en kvalitetsgaranti för ändamålet och för givaren. Exempel på sådana kostnader är styrelse- och årsmöten, bokföring och årsredovisning, hantering av löner och sociala avgifter, moms- och skattedeklaration, revision av själva organisationen samt Giva Sverige kvalitetskod och administrativa system såsom redovisningssystem, leverantörsreskontra och anläggningsregister. Om en kostnad varken avser ändamål eller insamling hänförs den till administrationskostnader. I administrationskostnader ingår även den del av de gemensamma stödkostnaderna som inte fördelats på ändamåls-, insamlings- eller medlemskostnader. Alla leasingavtal redovisas som operationella, det vill säga leasingavgiften redovisas linjärt över leasingperioden. Ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda och redovisas som kostnad det år pensionen tjänas in. Civil Rights Defenders är en allmännyttig ideell förening och därmed inte skatteskyldig.

BALANSRÄKNINGEN

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan. Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. Kundfordringar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta. Civil Rights Defenders är en allmännyttig ideell förening – utan vinstsyfte och externa ägare – vilket gör att begrepp som resultat och eget kapital har en annan innebörd än i andra juridiska former, exempelvis aktiebolag. Eget kapital utgörs av de medel som tillställts organisationen för uppfyllande av dess syften, till exempel gåvor, och som på balansdagen inte utbetalats och där det inte föreligger en sådan juridiskt bindande förpliktelse som klassificeras som skuld eller avsättning. Eftersom det finns restriktioner för användande av olika medel görs följande uppdelning:

- **Ändamålsbestämda medel:** Kapitalet kan användas men endast till ändamål som givaren alternativt styrelsen angett. Dessa medel utnyttjas normalt under påföljande verksamhetsår. Här ingår gåvor från insamlingar där särskilt ändamål angivits och som ännu ej förbrukats.
- **Balanserat kapital:** Kapitalet utgörs i huvudsak av ej förbrukade medel som tillställts organisationen utan restriktioner samt organisationens resultat. Ej förbrukade medel som tillställts organisationen utan restriktioner kan disponeras av styrelsen, att användas i enlighet med organisationens stadgar och för uppfyllande av organisationens syften. Årets resultat, enligt resultaträkningen (före fördelning), utgör skillnaden mellan verksamhetsintäkter, verksamhetskostnader och resultat från finansiell verksamhet.

NOT 2 UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Det finns inga väsentliga poster i föreningens resultat- och balansräkning som baseras på uppskattningar och bedömningar.

Belopp i kronor

NOT 3 INSAMLADE MEDEL

Gåvor som redovisats i resultaträkningen	2022	2021
Insamlade medel		
Allmänheten	9 691 684	6 924 596
Arv och testamenten	50 000	0
Företag:		
Svenska Postkodlotteriet	10 000 000	10 100 000
Övriga företag	2 234 566	1 118 973
Andra organisationer	531 016	616 496
Externa stiftelser	297 834	1 028 389
Summa insamlade medel (a)	**22 805 099**	**19 788 455**

Erhållen pro bono har inte redovisats i resultaträkningen och avser under 2022 huvudsakligen tjänster inom datakommunikation, annonsering och juridik (b).

Bidrag som redovisats som intäkt	2022	2021
Insamlade medel (privaträttsliga bidrag)		
Stiftelser och organisationer:		
Open Society Foundations	17 062 082	13 484 340
National Endowment for Democracy	2 881 539	2 523 594
CIVICUS	3 657 980	1 714 877
Gerald & Monica Naglers stiftelse	1 409 218	678 394
The Foundation for Democracy & Pluralism	1 336 100	0
Övriga	1 183 440	1 629 829
Företag:		
Svenska PostkodLotteriet	3 990 530	3 141 048
Facebook META	2 417 501	408 969
Coca cola	1 078 420	0
Grindr	912 379	0
Ikea	547 101	0
Övriga	562 368	0
Summa insamlade medel (c)	**37 038 659**	**23 581 052**
Offentliga bidrag		
Sida – Strategic Partner Organisation	69 378 644	36 628 488
Sida	36 224 178	28 431 841
Utrikesdepartementet	7 408 475	7 559 470
Arvsfonden	3 252 553	3 114 103
MUCF	1 917 463	3 447 419
Minister of Foreign Affairs, Germany	909 244	83 694
EU	839 880	75 027
Balkan Trust for Democracy	601 701	608 773
Svenska Institutet	328 836	1 024 017
Övriga	1 154 606	509 389
Summa offentliga bidrag (d)	**122 015 582**	**81 482 220**
Summa bidrag (c+d)	**159 054 241**	**105 063 272**

Totala insamlade medel består av följande	2022	2021
Gåvor som har redovisats i resultaträkningen (a)	22 805 099	19 788 455
Gåvor som inte har redovisats i resultaträkningen (b)	150 000	150 000
Privaträttsliga bidrag som har redovisats som intäkt (c)	37 038 659	23 581 051
Summa insamlade medel	**59 993 758**	**43 519 507**

Belopp i kronor

NOT 4 LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR OCH SOCIALA KOSTNADER

	2022	2021
Löner		
Styrelsen	–	–
Executive Director	1 093 497	1 026 935
Övriga anställda	40 276 961	31 397 550
Sociala kostnader	12 771 946	10 439 341
Pensionskostnader	3 900 363	3 484 684
Totalt löner och ersättningar	**58 042 766**	**46 348 410**

Av pensionskostnaden avser 413 134 kr (427 239 kr) exekutiv chef.

Mellan Civil Rights Defenders och exekutiv chef gäller uppsägningstid om sex månader. Det finns ingen överenskommelse om avgångsvederlag.

Ersättningar understigande ett halvt prisbasbelopp har uppgått till 28 908kr (23 687 kr) och avser expertgrupp i projekt.

	2022	2021
Löner och andra ersättningar fördelade per land uppgår till följande:		
Sverige	29 252 899	24 225 968
Utlandet	7 384 845	4 652 545
Totalt	**36 637 744**	**28 878 513**
Medeltal anställda Sverige		
Män	23	22
Kvinnor	44	45
Totalt	**67**	**67**
Medeltal anställda utland		
Män	13	14
Kvinnor	21	16
Totalt	**34**	**30**
Styrelse, antal		
Män	3	4
Kvinnor	5	4
Totalt	**8**	**8**
Ledning, antal		
Män	3	3
Kvinnor	3	3
Totalt	**6**	**6**

NOT 5 LEASING

Civil Rights Defenders leasar främst kontorslokaler i Sverige och i andra delar av världen. Kostnaderna uppgår för året till 4 148 857 SEK. SEK. Framtida kontorskostnader förfaller enligt följande:

	2022	2021
Inom 1 år	4 673 978	4 599 787
2–5 år	12 399 279	13 262 167
Senare än 5 år	0	2 323 755

Civil Rights Defenders har från den 1:a september 2020 tecknat ett sjuårigt avtal med ny hyresvärd för kontor i Stockholm. Uppsägningstid för kontraktet är 12 månader, förlängningstid 3 år. Från dec 2020 övergick Civil Rights Defenders till leasing av datorer. Kostnaderna avseende ”2–5 år” och ”senare än 5 år” är inte indexjusterade.

Belopp i kronor

NOT 6 ÄNDAMÅLSKOSTNADER

	2022	2021
Afrika	15 540 710	7 987 106
Asien	8 939 983	7 899 224
Eurasia	35 610 479	22 250 498
Europa	36 838 180	24 216 672
Latinamerika	17 856 914	10 471 162
Security and Innovation	26 684 731	14 732 845
Sverige	18 463 494	14 693 289
Global	9 264 062	6 313 182
Övrigt	3 070 930	1 293 909
Totalt ändamålskostnader	**172 269 482**	**109 857 887**

NOT 7 ADMINISTRATIONSKOSTNADER

	2022	2021
Redovisningskostnader och administration	687 265	389 478
Personalkostnader	4 189 926	1 891 210
Projekthanterings- och ekonomisystem	479 850	70 126
Kontorskostnader	1 035 106	963 409
Styrelse- och medlemskostnad	109 378	27 057
Totalt administrationskostnader	**6 501 526**	**3 341 279**

NOT 8 ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH RÄNTEKOSTNADER SAMT LIKNANDE RESULTATPOSTER

	2022	2021
Ränteintäkter	220 723	809
Räntekostnader	-9 515	-356
Valutakursdifferens likvida medel	7 693 407	1 326 330
Totalt	**7 904 615**	**1 326 783**

NOT 9 INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 503 677	1 399 033
Inköp	544 594	104 644
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 048 271	1 503 677
Ingående ackumulerade avskrivningar	-263 146	-55 437
Årets avskrivningar	-289 113	-207 709
Utgående ackumulerade avskrivningar	-552 259	-263 146
Utgående redovisat värde	1 496 012	1 240 531
Totalt	**1 496 012**	**1 240 531**

Avskrivningar enligt plan beräknas på en nyttjandeperiod av 7 år.

NOT 10 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2022-12-31	2021-12-31
Förutbetalda kostnader:		
Hyror	909 858	801 435
Hyresdepositioner	1 273 745	1 273 745
Övriga poster	296 343	862 517
Totalt	**2 479 946**	**2 937 697**

Belopp i kronor

NOT 11 SKULD FÖR ERHÅLLNA EJ NYTTJADE BIDRAG

	2022-12-31	2021-12-31
Skuld ej utnyttjade bidrag Sida	9 059 146	19 728 185
Skuld Sida Strategic Partner Organisation	-3 224 120	8 105 035
OSF	12 653 643	24 802 788
Skuld ej utnyttjade bidrag Svenska PostkodLotteriet	8 035 674	12 026 204
Skuld ej utnyttjade bidrag övriga	22 478 161	15 628 755
Totalt	**49 002 503**	**80 290 966**

NOT 12 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna sociala avgifter	1 684 469	1 388 155
Semesterlöneskuld	5 349 109	4 388 809
Övriga poster	1 977 162	1 489 078
Totalt	**9 010 740**	**7 266 043**

NOT 13 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSER

Det finns inga ställda stäkerheter eller eventualförpliktelser.

NOT 14 VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

I slutet av december kom regeringens nya regleringsbrev till Sida. Regleringsbrevet aviserade neddragningar av budgeten till Sida, vilket fick en påverkan på vissa av Civil Rights Defenders projektbudgetar för 2023. Under första kvartalet har organisationen uppdaterat sin forecast för året och neddragningarna från Sida kommer att betyda något minskad verksamhet i några av våra regioner.

Denna Årsredovisning har signerats digitalt.
Stockholm den 15 maj 2023

Hanna Gerdes
Ordförande

Anne Ramberg
Styrelseledamot

Caroline Thunved
Styrelseledamot

Christian Åhlund
Styrelseledamot

Christoffer Lindblad
Styrelseledamot

Lars Häggström
Styrelseledamot

Lena Svensson
Styrelseledamot

Noura Berrouba
Styrelseledamot

Anders Pettersson
Exekutiv chef

Vår revisionsberättelse har avgivits 15 maj 2023.
Grant Thornton Sweden AB

Pernilla Zetterström Varverud
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

**TILL ÅRSMÖTET I CIVIL RIGHTS DEFENDERS,
ORG.NR 802011-1442**

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Civil Rights Defenders för år 2022.
Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 33–47 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Civil Rights Defenderss finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.
Vi tillstyrker därför

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1–32 samt 48–52. Det är styrelsen och Exekutiv Chef som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och Exekutiv Chefs ansvar

Det är styrelsen och Exekutiv Chef som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och Exekutiv Chef ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och Exekutiv Chef för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och Exekutiv Chef avser att upplösa föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsen och Exekutiva Chefens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och Exekutiv Chef använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsen och Exekutiva Chefens förvaltning för Civil Rights Defenders för år 2022.

Vi tillstyrker att årsmötet beviljar styrelsens ledamöter och Exekutiv Chef ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och Exekutiva Chefens ansvar

Det är styrelsen och Exekutiv Chef som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller Exekutiv Chef i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Stockholm, enligt datum som framgår
av elektronisk signering.

Grant Thornton Sweden AB

Pernilla Zetterström Varverud
Auktoriserad revisor

STYRELSE

Hanna Gerdes
Folkrättsjurist (Styrelseordförande)

Hanna Gerdes är folkrättsjurist och har tidigare arbetat i strategiska lednings- och utvecklingsroller hos bland annat Försvarsmakten, Fonden för mänskliga rättigheter, Statsrådsberedningen och Diskrimineringsombudsmannen. Hanna har lång erfarenhet av styrelsearbete, bland annat från Forum Syd och RFSU. Hon har även varit ledamot i kommittén om grundlagsskadestånd och är författare till flera böcker och skrifter om mänskliga rättigheter. Hanna utsågs till vinnare av Diversity Index Award 2018.

Anne Ramberg
Advokat (Ledamot)

Anne Ramberg, är hedersdoktor vid juridiska fakulteten och ordförande i konsistoriet vid Uppsala universitet. Hon var under tjugo år generalsekreterare för Sveriges advokatsamfund. Hon är ersättare för Sveriges ordinarie domare i Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter, styrelseledamot i EUs byrå för grundläggande rättigheter (FRA), Co-chair i International Bar Association (IBA) Human Rights Institute. Anne har även en rad styrelseuppdrag i Sverige, bland annat som styrelseordförande i Stockholmspriset i Kriminologi och styrelseledamot i Raoul Wallenberg Institute.

Christian Åhlund
Advokat (Ledamot)

Christian Åhlund är sedan 1983 medlem i Sveriges Advokatsamfund och har sedan dess inriktat sig på internationell humanjuridik, arbetsrätt och brottmål. Christian var generalsekreterare för Legal Assistance Consortium (ILAC) fram till 2015. Christian har tidigare varit ordförande för Sveriges Advokatsamfunds kommitté för mänskliga rättigheter och Human Rights Committee inom CCBE (Conseil Consultatif des Barreux Européens). Under åren 2005-2020 var han även Sveriges representant i Europarådets European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), och dess ordförande 2014–2018.

Caroline Thunved
VD Sveriges Kommunikatörer (Ledamot)

Caroline Thunved har över 25 års erfarenhet av arbete inom kommunikation, marknadsföring och affärsutveckling inom såväl civilsamhället som privat näringsliv. Caroline arbetar som VD på Sveriges Kommunikatörer. Hon har lång erfarenhet som ledare och har tidigare arbetat på bland annat Rädda Barnen, Scouterna och Arbetsgivarorganisationen IDEA. Hon har hamnat högt på Resumés lista över Näringslivets Superkommunikatörer och vunnit Stora Kommunikatörspriset 2016.

Christoffer Lindblad
Grundare och partner, Pelago AB (Ledamot)

Christoffer Lindblad är grundare och partner på Pelago, en ledande nordisk ledarskapsrådgivare. Christoffer var tidigare Sverigechef och Partner på Alumni, ett företag inom chefsrekrytering och ledarskapsutveckling. Han har breda nätverk inom nordiskt näringsliv samt gedigen erfarenhet av VD- och styrelserekryteringar till internationella företag och organisationer. Christoffer har en bakgrund som jurist från Lunds universitet och har bland annat arbetat på advokatbyrån Mannheimer Swartling.

Lars Häggström
Senior Advisor, IMD Business School (Ledamot)

Lars Häggström arbetar på IMD Business School i Lausanne, Schweiz, där han jobbar med kunder, föreläser och forskar inom ämnena Ledarskap och Förändring. Han är också grundare och VD av företaget Enable Performance AB som jobbar med utveckling av organisationer och individer. Lars var tidigare personaldirektör för Stora Enso, och innan dess personaldirektör för Nordea. Han har också arbetat inom läkemedelsindustrin i England och USA. Lars har en utbildning inom beteendevetenskap och ekonomi från Uppsala universitet.

Lena Svensson
Ekonom och rådgivare inriktad mot ideell sektor (Ledamot)

Lena Svensson är tidigare auktoriserad revisor och partner på PwC. Hon har mångårig erfarenhet som revisor och rådgivare inom ideell sektor och har bland annat arbetat med insamlingsorganisationer och organisationer verksamma inom internationellt utvecklingsarbete. Inom PwC har Lena haft ett antal ledande roller, såsom affärsområdeschef samt som ansvarig för PwCs utveckling av en enhet inriktad mot ideell sektor. Idag är hon engagerad i olika styrelseuppdrag samt bedriver rådgivningsverksamhet inriktad mot föreningar och stiftelser.

Noura Berrouba
Ordförande LSU – Sveriges Ungdomsorganisationer (Ledamot)

Noura Berrouba arbetar med demokrati- och rättighetsfrågor med fokus på ungas engagemang i civilsamhället och är arbetande ordförande för LSU – Sveriges Ungdomsorganisationer. Hon har tidigare arbetat på Svenska Dialoginstitutet för Mellanöstern och Nordafrika samt på Enheten för utrikes- och säkerhetspolitik på Utrikesdepartementet. Noura har en bakgrund av folkrättsstudier och har arbetat i många nationella och internationella sammanhang med demokrati, mänskliga rättigheter samt fred och säkerhet.

AVDELNINGAR OCH REGIONALA KONTOR VID ÅRSSKIFTET 2022/2023

HUVUDKONTOR STOCKHOLM (SVERIGE)

Anders L Pettersson, *Exekutiv chef*

Östgötagatan 90, 116 64 Stockholm, Sverige
Telefon: 08-545 277 30, E-post: info@crd.org

AVDELNINGAR HUVUDKONTOR

Globala avdelningen
Gabrielle Gunneberg, *Chef för globala avdelningen*

Afrikaavdelningen
Mesfin Bekele, *Chef för Afrikaavdelningen*

Asienavdelningen
Rosanna Ocampo, *Chef för Asienavdelningen*

Eurasienavdelningen
Helen Rask, *Chef för Eurasienavdelningen*

Europa- och MENA-avdelningen
Goran Miletic, *Chef för Europa och MENA-avdelningen samt biträdande chef globala avdelningen*

Latinamerikaavdelningen
Erik Jennische, *Chef för Latinamerikaavdelningen*

Juridiska avdelningen (samt arbete i Sverige)
John Stauffer, *Chefsjurist och biträdande exekutiv chef*

Avdelningen för säkerhet och innovation
Marcin de Kaminski, *Chef för säkerhet och innovation*

Kommunikationsavdelningen
Maria Granefelt, *Kommunikationschef*

Avdelningen för finans och verksamhet
Karin Ancker, *Chief Financial Officer*

Avdelningen för insamling och partnerskap
Anna Magnard, *Chef för insamling och partnerskap*

REGIONALA KONTOR/STATIONERINGAR

AFRIKA
E-post: africa@crd.org

ASIEN
E-post: asia@crd.org

BELGRAD, SERBIEN
Kralja Milana 10/5, 11 000 Belgrade, Serbien
Telefon: +381 11 2686 894,
E-post: belgrade@crd.org

BOGOTA, COLOMBIA
Wework Usaquén, Cra. 7 # 116-50,
Usaquén, Bogotá, Colombia
E-post: bogota@crd.org

BRYSSEL, BELGIEN
Rue de la Pépinière 1, 1000 Bruxelles, Belgien
E-post: brussels@crd.org

ISTANBUL, TURKIET
E-post: Istanbul@crd.org

PRISTINA, KOSOVO
Sheshi Zahir Pajaziti 62 5/25,
10000 Prishtina, Kosovo
Telefon: +383 49 44 66 33
E-post: pristina@crd.org

SARAJEVO, BOSNIEN-HERCEGOVINA
Pehlivanuša 1/2, 71 000 Sarajevo,
Bosnia-Hercegovina
Telefon: +387 33 558 515
E-post: sarajevo.office@crd.org

TBLISI, GEORGIEN
E-post: eurasia@crd.org

TIRANA, ALBANIEN
Rruga Pjetër Bogdani, Pallati Teuta nr. 12 Kati 6,
Ap 26, Tirana, Albania
Telefon: +355 69 703 1692
E-post: tirana.albania@crd.org

VAR MED OCH STÖD VÄRLDENS MODIGASTE MÄNNISKOR

Civil Rights Defenders är en människorättsorganisation som grundades i Sverige 1982. Vi arbetar för och tillsammans med tusentals människorättsförsvarare som kämpar för demokrati och att människors medborgerliga och politiska rättigheter respekteras världen över. Vår uppgift är att se till att de kan arbeta säkrare, smartare och snabbare. Vi bedriver påverkansarbete, juridiska processer och informerar om situationen för mänskliga rättigheter globalt. Med ditt stöd kan vi uträtta mer.

---

90 KONTO | SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

GE DITT STÖD

Swisha valfritt belopp till 900 12 98 eller gå in på www.crd.org för att bli månadsgivare. Du kan också sätta in en gåva på BG 900-1298 eller PG 900129-8.

FÖRETAG

Delar ni våra värderingar och vill utveckla er affär i positiv riktning med respekt för mänskliga rättigheter? Kontakta oss för att diskutera hur vi kan lägga upp ett samarbete.

FÖLJ OSS I SOCIALA MEDIER

FACEBOOK
Civil Rights Defenders

TWITTER
@crdefenders
@CRDSverige

INSTAGRAM
@crdefenders
@crdefenderssverige

Östgötagatan 90
116 64 Stockholm
Telefon: 08-545 277 30
E-post: info@crd.org
www.crd.org

CIVIL RIGHTS DEFENDERS